

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

BALIKESİR EDREMİT BELEDİYESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	13
8.	EKLER.....	58

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	4
Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri.....	6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler	7
Tablo 9 : İrtifak Hakkı Verilen Taşınmazların Listesi	14
Tablo 10:Belediye Fon Hesabından Mal Müdürlüğünün Yaptığı Mahsuplaşma Tutarları.....	21
Tablo 11:Büyükşehir Belediyesine Gönderilmeyen ÇTV Payı	25
Tablo 12:BASKİ Tarafından Belediye Adına Yapılan Eysel Katı Atık Bedellerine İlişkin Tahsilatlar ve Belediyeye Ödenen Tutarlar.....	30
Tablo 13:Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmeyen İş Yerleri.....	31
Tablo 14: İrtifak Hakkı Tesis Edilen Alanlar	56

KISALTMALAR

AYKOME:	Alt Yapı Koordinasyon Merkezi
BASKİ:	Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi
ÇTV:	Çevre Temizlik Vergisi
KDV:	Katma Değer Vergisi
KHK:	Kanun Hükmünde Kararname
KÖİ:	Kamu Özel İş Birliği
TÜM YEREL-SEN:	Tüm Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası
ÜFE:	Üretici Fiyatları Endeksi
YİKOB:	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İrtifak Hakkı Verilen Tesislerin Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında İzlenmemesi
2. Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması
3. Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Yapılmaması
4. Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Gecekondu Hesabına Aktarılması Gereken Tutarların Takip Edilmemesi
2. Kişilerden Alacaklar Hesabında Yer Alan Bazı Tutarların Takibinin Yapılmaması
3. Kullanım Ömrü Tamamlanmış veya Ortadan Kalkmış Maddi Olmayan Varlıkların Muhasebe Hesaplarında Takip Edilmesi
4. Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesi Payının Gönderilmemesi
5. Takipli Alacakların Tahsil Oranının Düşük Olması
6. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
7. Alışveriş Merkezi İçinde Yer Alan İşyerlerinden İlan ve Reklam Vergisi Alınmaması
8. BASKİ Tarafından Toplanan Katı Atık Bedellerinin Aktarılmasının Düzenli Olarak Takip Edilmemesi
9. Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması
10. Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Sağlıklı Bir Şekilde Belirlenmemesi
11. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Zamanında Gönderilmemesi
12. Belediye Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullanılması

13. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması
14. Taşınmazların Kiralanmasında Yaşanan Aksaklıklar
15. Doğalgaz Dağıtım Şirketinden Zemin Tahrip Bedelinin Alınmaması Yönünde Belediye Meclisince Karar Alınması
16. İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması
17. Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Sürelerinin İhalesiz Olarak Uzatılması
18. Otopark Hesabından Yapılacak Harcamaların Amacı Dışında Kullanılması
19. Tarım Ürünleri Üretimi ve Satışının Farklı Birimler Tarafından Yapılması
20. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması
21. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi
22. Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Mükerrer Bilgi İçermesi
23. Hayvan Bakımevleri Kurulmasına Yönelik Olarak İlgili Yıl Bütçelerinde Ödenek Ayrılmaması
24. Belediye Taşınmazları Üzerine 49 Yıllık İrtifak Hakkı Tesis Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Edremit Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde genel yönetim kapsamında yer almakta olup, faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracığı, bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Edremit Belediyesinin karar organı olan Edremit Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Edremit Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 birim belirlenmiştir. Bunlar İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Hukuk İşleri Müdürlüğü, Özel Kalem Müdürlüğü ve Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü'dür. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 4 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 2 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 17 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	349	158
Sözleşmeli Personel	-	33
Kadrolu İşçi	173	167
Geçici İşçi	-	-
Toplam	522	358
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	817	788

Belediyenin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu toplam 4 şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri 27.05.2016 tarihli ve 29724 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Edremit Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Edremit Belediyesinin 2022 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2022 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kod1	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklene/Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	0,00	44.554.064,37	29.349.247,76	73.903.312,13	68.182.859,00	5.720.453,13	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	8.622.811,26	6.590.822,58	15.213.633,84	10.687.545,29	4.526.088,55	0,00
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	148.602.506,00	155.777.100,83	304.379.606,83	285.422.761,69	18.956.845,14	0,00
04	Faiz Giderleri	0,00	3.500.002,00	2.331.175,59	5.831.177,59	5.831.096,12	81,47	0,00
05	Cari Transferler	20.227,49	5.400.017,00	-26.258,00	5.393.986,49	4.941.824,68	369.343,88	82.817,93
06	Sermaye Giderleri	2.607.791,56	31.006.270,00	36.527.695,08	70.141.756,64	53.254.156,04	783.601,51	16.103.999,09
07	Sermaye Transferleri	0,00	10,00	0,00	10,00	0,00	10,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	0,00	18.500.040,00	-16.742.110,50	1.757.929,50	0,00	1.757.929,50	0,00
Toplam		2.628.019,05	260.185.720,63	213.807.673,34	476.621.413,02	428.320.242,82	32.114.353,18	16.186.817,02

Edremit Belediyesinin 2022 mali yılı bütçesi ile 260.185.720,63 TL ödenek öngörülmüş olup önceki yıldan devreden 2.628.019,05 TL yıl içinde eklene ödenekle birlikte 2022 yılı ödenek toplamı 476.621.413,02 TL olmuştur. Yıl içinde 428.320.242,82 TL bütçe gideri yapılmış, 32.114.353,18 TL ödenek iptal edilmiş, kalan 16.186.817,02 TL ödenek ise 2023 yılına devretmiştir.

Edremit Belediyesinin 2022 yılı Bütçesi “(A) Ödenek Cetvelinde” 260.185.720,63 ödenek, “(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması” cetvelinde ise 260.479.454,43TL gelir tahmini öngörülmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 8.500.000,00 TL borçlanma 8.793.733,80 TL borç ödeme ile giderilmiş olup bütçe denkliliği sağlanmıştır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	137.514.003,00	147.275.052,36	379.070,70	146.895.981,66	106,82
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	24.287.529,00	38.230.374,30	408.246,50	37.822.127,80	155,73

04- Alınan Bağış ve Yardımlar	9.201.792,34	3.789.365,21	0,00	3.789.365,21	41,18
05- Diğer Gelirler	138.600.025,00	157.030.127,39	67.086,62	156.963.040,77	113,25
06- Sermaye Gelirleri	168.291.810,97	27.384.133,99	0,00	27.384.133,99	16,27
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	-
09- Red ve İadeler	350.000,00	0,00	0,00	0,00	-
Toplam	477.545.160,31	373.709.050,25	824.403,82	372.854.649,43	78,08

Buna göre 2022 yılında net bütçe geliri %78,08 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%106,82) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%155,73) beklenenin çok üstünde, sermaye gelirleri ise (%16,27) beklenenin çok altında gerçekleşmiştir.

Tablo 4: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	72.295.588,37	68.182.859,00	94,31
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	15.881.287,26	10.687.545,29	67,30
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	259.352.506,00	285.422.761,69	110,05
04- Faiz Gideri	3.500.002,00	5.831.096,12	166,60
05- Cari Transferler	5.420.244,49	4.941.824,68	91,17
06- Sermaye Giderleri	72.165.829,90	53.254.156,04	73,79
07- Sermaye Transferleri	10,00	0,00	-
08- Borç Verme	0,00	0,00	-
09- Yedek Ödenekler	48.005.945,00	0,00	-
Toplam	476.621.413,02	428.320.242,82	89,87

Buna göre 2022 yılında bütçe giderleri %89,87 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2021 yılının 2020 yılına, 2022 yılının 2021 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	73.137.339,06	99.924.220,50	147.275.052,36	36,63	47,39
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	11.138.919,26	16.459.508,07	38.230.374,30	47,77	132,27
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	565.150,60	449.857,30	3.789.365,21	-20,40	742,35
Diğer Gelirler	57.636.206,19	88.571.355,81	157.030.127,39	53,67	77,29

Sermaye Gelirleri	16.156.343,92	14.827.939,50	27.384.133,99	-8,22	84,68
Toplam	158.633.959,03	220.232.881,18	373.709.053,25	38,83	69,69
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	84.972,75	1.008.428,15	824.403,82	1086,77	-18,25
Net Toplam	158.548.986,28	219.224.453,03	372.884.649,43	38,27	70,09

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2022 yılında gelirler bir önceki yıla göre 153.660.196,40 TL'lik (%70,09) artış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 3.339.507,91 TL (%742,35) artış olmuş; vergi gelirlerinde 47.350.831,86 TL (%47,39), diğer gelirlerde 68.458.771,58 TL (%77,29) ve sermaye gelirlerinde 12.556.194,49TL (%84,68) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2020-2022) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2020 Yılı (TL) (A)	2021 Yılı (TL) (B)	2022 Yılı (TL) (C)	2021-2020 Değişim Oranı(%) [D=(B-A)/A]	2022-2021 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	36.039.651,30	40.626.622,53	68.182.859,00	12,73	67,83
SGK Devlet Prim Giderleri	5.991.714,11	6.950.590,14	10.687.545,29	16,00	53,76
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	121.527.942,48	147.898.777,27	285.422.761,69	21,70	92,99
Faiz Giderleri	2.448.318,70	2.687.838,80	5.831.096,12	9,78	116,94
Cari Transferler	3.107.292,09	3.179.663,20	4.941.824,68	2,33	55,42
Sermaye Giderleri	37.612.213,95	28.628.517,58	53.254.156,04	-23,89	86,02
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	-	-
Toplam	206.727.132,63	229.972.009,52	428.320.242,82	11,24	86,25

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2022 yılında 2021 yılına göre 198.348.233,30 TL (%86,25) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2022 yılında personel giderlerinin 27.556.236,47 TL (%67,83) sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 3.736.955,15 TL (%53,76) arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde 137.523.984,42 TL'lik (%92,99), sermaye giderlerinde 24.625.638,46 TL'lik (%86,02) artış olmuş, buna karşın faiz giderlerinde 3.143.257,32TL'lik (%116,94) bir artış olmuştur. Faiz artışı devralınan beldelerin kredi faizlerinden kaynaklanmıştır.Genel olarak üç yıllık veriye bakıldığında 2022 yılında diğer yıllara göre artış oranının fazla olması fiyat artışlarıyla paralellik göstermektedir.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2022 yılı Faaliyet Gideri 407.534.662,81 TL, Faaliyet Geliri 413.447.530,40 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 5.912.867,59 TL olarak gerçekleşmiştir.

Edremit Belediyesinin doğrudan ve dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Ed-Bel Edremit Belediyesi Gıda Turizm Jeo. Tanıtım İnş. Taahüt San. Tic. Anonim Şirketi	59.401,00	58.806,99	99
2	Edremit Belediyesi Personel AŞ	357.000,00	357.000,00	100
3	Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi (TDİ-OSB)	1.500.000,00	300.000,00	20

Tablo 8: Belediye Şirketlerinin Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Belediye Şirketi	Hissedar Olduğu Şirket	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediye Şirketinin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Belediye şirketinin Hisse Oranı (%)
1	Ed-Bel Edremit Belediyesi Gıda Turizm Jeo. Tanıtım İnş. Taahüt San. Tic. Anonim Şirketi	Edremit Jeotermal Merkezi Isıtma Sistemleri, Termal, Turizm, Yatırım ve İşletme AŞ	1.000.000,00	100.000,00	10

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Edremit Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, 23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi

sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin

hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar

ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun’a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Edremit Belediyesinde iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanması kapsamında yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemleri ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaması nedeniyle yeterli değildir.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası belirlenmemiştir. Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmemiştir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır.

İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiş ve risklerin değerlendirilmesine yönelik

herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmış ancak personele duyurulmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılmış olup, "görevler ayrılığı" prensibine aykırı uygulamalar mevcuttur.

İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, bunlar ilgili personellere bildirim yapılmaması nedeniyle yeterli değildir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcut değildir.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcut olmasına ve üst yöneticinin onayı ile İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu görevlendirilmiş olmasına rağmen değerlendirilmemiştir. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmamış olup iç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Balıkesir Edremit Belediyesinin 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İrtifak Hakkı Verilen Tesislerin Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabında İzlenmemesi

İdare tarafından irtifak hakkı verilen yerlerin 256-Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 922-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri ve 923-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesaplarında izlenmediği görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince kamu-özel işbirliği modeli çerçevesinde yaptırılan yatırım ve hizmetlerin muhasebeleştirilmesi 45 Sıra No.lu Kamu Özel İş Birliği Uygulamalarının Muhasebe İşlemleri Muhasebat Genel Tebliği'ne göre, mahalli idareler için Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hesaplara uygun olarak gerçekleştirilmektedir.

45 Sıra No.lu Kamu Özel İş Birliği Uygulamalarının Muhasebe İşlemleri Muhasebat Genel Tebliği'nin "*Tanımlar*" başlıklı 3'üncü maddesinde Kamu Özel İş Birliği (KÖİ) Modeli;

"Yap-işlet-devret veya yap-kirala-devret modellerine göre gerçekleştirilen kamu yatırımları ile işletme hakkının devri gibi kamu hizmeti sunumunun devredilmesini içeren idari sözleşmeleri ya da özel hukuk sözleşmeleri ile kanunlarla belirlenmiş bu modellerin belirli bölümlerini kısmen içeren diğer kamu özel iş birliği modellerini olarak tanımlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 256-Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı, 200'üncü ve 201'inci maddelerinde, mahalli idarelere ait maddi duran varlıklardan hizmet imtiyaz sözleşmesine konu edilenler, işletme süresinin başladığı tarihte bu hesaba borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak kaydedileceğini, hizmet imtiyaz sözleşmesi sona erdiğinde hizmet imtiyaz varlıkları kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, ilgili maddi

duran varlık hesabına borç kaydedileceğini,

Mezkur Yönetmeliğin 922 Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabı, 454'üncü ve 455'inci maddelerinde, girişilen taahhüt tutarları ile bunlara ilave edilen taahhüt artış tutarları ve güncellemelerden kaynaklanan taahhüt artışları 922-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabına borç, 923-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabına alacak kaydedileceğini, girişilen taahhütlerden yerine getirildiği ilgili kurumca bildirilen tutarlar sözleşme fiyatları üzerinden bu hesaba alacak, 923-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabına borç kaydedilerek kapatılacağı belirtilmiştir.

Tablo 9 : İrtifak Hakkı Verilen Taşınmazların Listesi

Sıra	Kiralanan Alan	Kiralama Başlama Bitiş	Süresi	Kira Bedeli Aylık/Yıllık
1	Turistik Tesis Amaçlı Konaklama ve Günübirlik Tesis	05.01.2013-05.01.2042	29 Yıllık	135.636,54 Aylık
2	Sarıköz Huzurevi ve Rehabilitasyon Merkezi	13.01.2010-31.01.2040	30 Yıllık	86.378,74 Yıllık
3	Saruhan Otel	23.07.2004-23.07.2053	49 Yıllık	104.102,72 TL Yıllık
4	Termal Konaklama	14.08.2006-14.06.2055	49 Yıllık	152.879,25 TL Yıllık
5	Otel	21.12.2011-20.12.2060	49 Yıllık	313.186.00 TL Yıllık
6	Arsa	03.11.2022-03.11.2032	10 Yıllık	300.000,00 TL Yıllık
7	Arsa Üzerinde Kaba İnşaat	25.11.2019-25.11.2068	49 Yıl	63.603,90 TL Yıllık
8	Natamam Yapı	01.09.2022-01.09.2032	10 Yıllık	Henüz Ruhsat Alınmamıştır.

Ayrıntısı yukarıda yer alan tablodan da anlaşılacağı üzere, İdare tarafından irtifak hakkı verilen tesislerin 256-Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı ile 922-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri ve 923-Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesaplarında izlenmediği tespit edilmiştir, bu suretle de mali tabloların güvenilir bilgi içermediği değerlendirilmektedir.

BULGU 2: Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması

İdare hesaplarının incelenmesi neticesinde, ilgili yasal düzenlemeler gereğince ayrılan ve faaliyet dönemi içinde veya izleyen dönemlerde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları için karşılık ayrılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 281'inci maddesinde, 372-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan ve faaliyet dönemi içinde ödeneceği öngörülen kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı;

330'uncu maddesinde, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabının ilgili mevzuatı uyarınca belirlenecek esaslar çerçevesinde ayrılan uzun vadeli kıdem tazminatları karşılıklarının izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiş olup 282 ve 331'inci maddelerinde ilgili hesapların işleyişine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 20.05.2016 tarih ve 9430 sayılı "Kıdem Tazminatı" konulu genel yazısında ise; yukarıda yer verilen açıklamalara değinilerek kıdem tazminatları ile ilgili olarak uygulama birliğinin sağlanması amacıyla söz konusu işlemlerin bahse konu yazıda yer alan açıklamalar ile yazı ekinde yer alan örnek muhasebe kayıtlarına göre yapılması öngörülmüştür.

Kamu idareleri tarafından istihdam edilen personelin kıdem tazminatları için ihtiyaten karşılık ayrılması ve personelin istihdamı nedeniyle yükümlülük altına girilen kıdem tazminatlarına ilişkin giderlerin ilgili yılların faaliyetlerine mal edilmesi Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin dönemsellik ve ihtiyatlılık kavramları gereğidir.

Anılan Yönetmelik hükümlerine göre izleyen yılda ödenmesi beklenmeyen kıdem tazminatlarının, 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabına alacak, 630.15.04-Giderler Hesabına borç kaydedilmesi; dönem sonunda vadesi bir yılın altına düşen ve faaliyet dönemi içerisinde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı tutarlarının ise 472-Kıdem Tazminatı Hesabından 372-Kıdem Tazminatı Hesabına aktarılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, izleyen dönemlerde ödenmesi öngörülen kıdem tazminatlarına karşılık ayrılmadığı dolayısıyla anılan hesaplarda izlenmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, muhasebenin ihtiyatlılık kavramı gereği kıdem tazminatı karşılıklarının ayrılmamasının ve ilgili hesaplarda izlenmemesinin mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğini açısından risk teşkil etmektedir.

BULGU 3: Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Yapılmaması

İdare adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre envanterlerinin yapılmadığı dolayısıyla hazırlanması gereken taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin envanter çalışması sonuçlarına uygun olarak düzenlenmediği ve söz konusu taşınmazların değerlendirme çalışmalarının yapılmadığı görülmüştür.

Taşınmazların yönetimi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 44, 45, 47 ve 60'ncü maddelerinde düzenlenmiştir. 5018 sayılı Kanun kapsamında olan kurum ve kuruluşların mülkiyetinde, yönetiminde ve kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ve icmallarının düzenlenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere bu Kanun'un 44, 45 ve 60'ncü maddelerine dayanılarak hazırlanan "Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik" 13.09.2006 tarih ve 2006/10970 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulmuştur.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "*Kayıt ve kontrol işlemleri*" başlıklı 5'inci maddesine göre kamu idareleri, mevcutlarla birlikte, içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilen ve elden çıkarılan taşınmazlarını, miktar ve değer olarak takip etmek amacıyla kayıt altına alacaklardır. Taşınmazların hangi değerler üzerinden kayıt altına alınacağı ise yine 5'inci maddede açıklanmış olup buna göre "tapuda kayıtlı olan taşınmazların" maliyet bedeli, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değer üzerinden kayıtlara alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ancak bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı düzenlenmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "*Kayıt şekli*" başlıklı 7'nci maddesine göre kamu idarelerine ait taşınmazlar için, "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu", "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu", "Orta Malları Formu" ve "Genel Hizmet Alanları Formu" nun düzenlenmesi gerekmektedir. Kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formlar taşınmaz icmal cetvelleri hazırlamak üzere mali hizmetler birimine gönderilir. Mali hizmetler birimince bu formlar konsolide edilerek bu Yönetmelik'in ekinde (Ek 7) bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvelleri oluşturulur.

Yine Yönetmelik'in Geçici 1'inci maddesinde maliyet bedeli veya rayiç değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınacak olan taşınmazların bu değerler üzerinden kayıtlara alınincaya kadar emlak vergi değerleri üzerinden kayıtlarının yapılacağı; fiili envanterlerinin emlak vergi değeri üzerinden en geç 30.09.2014 tarihine kadar tamamlanarak Yönetmelik ekinde yer alım formlara ve cetvellere kaydedileceği; bu taşınmazlara ait bilgilerin muhasebe kayıtları yapılmak üzere muhasebe birimine gönderileceği, muhasebe biriminin de bu

taşınmazları 01.10.2014 tarihinde muhasebe kayıtlarından çıkarıp fiili envanter üzerinden kayıtlara alacağı belirtilmiştir.

2014 yılında tamamlanan taşınmaz ve muhasebe kayıtları sonrası, yine Yönetmelik'in Geçici 1' inci maddesinde “ (...)Yönetmeliğin 5 inci maddesine göre yapılması gereken işlemler 31/12/2017 tarihine kadar tamamlanır. ” denilerek maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alma işlemi için tamamlama tarihi öngörülmüştür. Dolayısıyla 31.12.2017 tarihine kadar tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değeri üzerinden kayıtlara alınması gerekmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde de, taşınmazlar hakkında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri doğrultusunda, bu maddede belirtilen esaslara göre işlem yapılacağı belirtildikten sonra, Yönetmelik'in 188 ile 193'üncü maddeleri arasında taşınmaz varlıklara ilişkin işlemler muhasebe ilkeleri doğrultusunda açıklanmıştır.

Yapılan incelemede; İdare adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların envanter işlemlerine ilişkin bir çalışma yapılmadığı, taşınmaz kayıt formlarının ve icmal cetvellerinin bu envanter çalışmasının sonuçlarına uygun olarak düzenlenmediği ve tapuda kayıtlı taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenebilenler için maliyet bedeli, maliyet bedeli belirlenemeyenler için ise rayiç değer tespit çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, mülkiyeti kendilerine ait taşınmazların tamamına ilişkin verilerin Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile yapılan protokol neticesinde temininin sağlandığı, alınan verilerin Kamu İdarelerine ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelikte belirtilen formlara uygun olarak sisteme entegrasyonuna yönelik çalışmaların başlatıldığını ve mülkiyetindeki taşınmazların maliyet bedeli, rayiç bedeli, iz bedeli, vb. tüm bilgilerin tespitinin yapılarak muhasebe kayıtlarının yapılacağı bildirilmiştir. Ancak bulgu konusu husus geçmiş yıl denetiminde de tespit edilmiş olup gerekli işlemler yapılmamıştır.

Bu itibarla, muhasebe kayıtlarına esas teşkil edecek olan envanter işlemi yapılmaması, envanter sonucuna yönelik söz konusu formlar ve icmal cetvellerinin düzenlenmemesi ve tapuda kayıtlı bulunan taşınmazlar için değerlendirme işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle 2022 yılı Bilançosu, 250-Arazi ve Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ile 252-Binalar Hesabı itibarıyla doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı değerlendirilmiştir.

BULGU 4: Maddi Duran Varlıklar İçin Amortisman Ayrılmaması

İdarenin 2022 yılı bilançosunda yer alan bazı maddi duran varlıklar için ayrılan amortismanların gerçeği yansıtmadığı görülmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 187'nci maddesinde belediyelerin taşınır ve taşınmaz amortismanına ilişkin işlemlerini Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre yürütmesi gerektiği hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 04.11.2015 tarih ve 47 sıra No.lu Genel Tebliğ'de hangi duran varlık için, hangi oranda amortisman ve tükenme payları uygulanacağı düzenlenmiştir. Anılan Yönetmelik hükmü gereği belediyelerin de Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan Tebliğ hükümleri çerçevesinde taşınır ve taşınmazlara ilişkin amortisman uygulamalarını gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'in "257 Birikmiş Amortismanlar Hesabı" başlıklı 202 ve 203'üncü maddelerinde; 257-Birikmiş Amortismanlar Hesabının maddi duran varlık bedellerinin ekonomik ömrü içerisinde giderleştirilmesi ve hesaben yok edilmesi için kullanılacağı, ayrılan amortisman tutarlarının ise bu hesaba alacak 630-Giderler Hesabına borç kaydedilmek suretiyle muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir.

Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 04.11.2015 tarih ve 29522 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 47 sıra No.lu Amortisman ve Tükenme Payları Genel Tebliği'nin "Amortisman Ve Tükenme Payına Tabi Duran Varlıklar" başlıklı 3'üncü maddesinde, hangi duran varlıkların amortisman ve tükenme payına tabi olduğu hesap bazında ifade edilirken, hangi duran varlıkların amortismanına tabi olmadığı da ayrıca belirtilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, İdare tarafından amortismanına tabi bir duran varlık satın alındığında, bu varlığın kayıtlı değeri üzerinden kullanım süresine göre hesaplanacak amortisman tutarları ilgili yıllarda dönem sonu itibariyle gider kaydedilecek ve böylece ilgili varlığın maliyeti dönemsellik ilkesinin de bir gereği olarak kullanım süresine dağıtılarak giderleştirilecektir.

Yapılan incelemede İdarenin geçmişten gelen ve amortismanına tabi bazı taşınmazları için hiç amortisman ayrılmadığı, bazı taşınmazları için ise varlığın değerinden fazla amortisman ayrıldığı, dayanıklı taşınmazları için ise yılı içinde amortisman ayrılan varlık tutarlarının geçmiş dönemden gelen varlık tutarlarından fazla olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare gelecek yıl mali tablolarında düzeltme işlemlerini yapacağını bildirmiş olsa da 2022 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, İdarenin geçmişten gelen ve amortismanına tabi olan taşınmazları ve dayanıklı taşınırlarının amortisman işlemlerine ilişkin hata ve eksikliklerin olduğu ve bu durumun düzeltilmesi için gerekli çalışmaların yapılması gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gecekondu Hesabına Aktarılması Gereken Tutarların Takip Edilmemesi

Belediye ve mücavir alan sınırları içerisindeki Hazine taşınmazlarının satış bedelleri üzerinden Genel Bütçeden aktarılan gecekondu fonu payının toplanması maksadıyla ilgili bankada oluşturulan fon hesabına yatırılması gereken tutarların takip edilmediği görülmüştür.

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun "*Fonların teşkili ve kullanılması*" başlıklı 12'nci maddesinde, bu Kanun'daki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanarak bir fon teşkil edileceği belirtilmiş, aynı Kanun'un 13'üncü maddesinde ise;

"Buna göre 12 'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması

gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. ”

denilmek suretiyle fonda toplanan paraların hangi amaçlar için kullanılacağına açıklık getirilmiştir.

4706 sayılı Hâzineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un “*Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir*” başlıklı 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında;

“Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hâzineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla %10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine %10 oranında pay verilir. (...) Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. (...) ”

hükmüne yer verilmek suretiyle 775 sayılı Kanun kapsamındaki fonların kaynağı belirlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 18'inci maddesinin ikinci fıkrasında da, 775 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paraların gelir kaydedileceği, diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede; 4706 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi kapsamında yapılan satışlar nedeniyle Belediyeye aktarılan tutarlar için 775 sayılı Kanun'da öngörüldüğü üzere Belediye hesaplarının bulunduğu kamu bankasında açılan özel hesaptan 2018-2022 yılları boyunca belediye borçlarına mahsuben Mal Müdürlüğüne 2.907.386,52 TL kesinti yapıldığı ve bu kesintinin dahi muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir.

Açıklanan mevzuat hükümleri gereği Gecekondu Fon Hesabına aktarılması gereken tutarların aktarımının yapılması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; T.C. Halk Bankası Edremit Şubesinde 775 Sayılı Gecekondu Kanununa tabi gecekondu fon hesabı açıldığı ve 2018-2022 yılları boyunca gecekondu fon hesabına yatırılması gereken tutarların Belediyeye ait vergi borcuna mahsup edildiğini belirtmiştir. 2023 yılı muhasebe kayıtlarında, 2022 yılı için gecekondu fonu hesabına yatırılması gereken tutarın kayıtları yapılmış olup 2022 yılı mali

tablolarına düzeltici etkisi bulunmamaktadır. İdare imkanları dahilinde hesaplar arası aktarma yapacağını bildirmiş olsa da aktarma yapıldığına dair kanıtlayıcı belge tarafımıza sunmamış ve mevzuata aykırı olarak yapılan işlemi düzeltereğine dair açıklamada bulunmamıştır.

Tablo 10:Belediye Fon Hesabından Mal Müdürlüğünün Yaptığı Mahsuplaşma Tutarları

Mahsup Yılı	Mahsup Edilen Tutar
2018	390.153,80
2019	202.093,44
2020	562.183,61
2021	500.365,67
2022	1.252.590,00
Toplam	2.907.386,52

Bu itibarla, ilgili kaynaklardan sağlanan nakdin bir “gecekondu fonu hesabı’nda izlenip değerlendirilmemesi ve söz konusu nakdin tahsis amacı dışında Belediyenin diğer giderlerinin karşılanmasında kullanılması, 4706 sayılı Kanun ile 775 sayılı Kanun’a aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Kişilerden Alacaklar Hesabında Yer Alan Bazı Tutarların Takibinin Yapılmaması

İdarenin 2022 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde Kişilerden Alacaklar Hesabında yer alan bazı alacakların takibinin yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin “140 Kişilerden Alacaklar Hesabı” başlıklı 110’uncu maddesinde hesabın kurumun faaliyet alacakları ve kurum alacakları haricindeki alacaklarının izlenmesi için kullanılacağı, 111’inci maddesinde ise Kişilerden Alacaklar Hesabında yer alan her bir alacak için ayrı izleme dosyası oluşturulması ve alacak sıra numarası verilmesi gerektiği, alacakların izlenmesinin bu dosyalardan yapılacağı, alacağın tamamı tahsil edilinceye kadar da takip dosyaları ile alacak sıra numaraları kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı maddenin (ç) bendinde ise Kişilerden Alacaklar Hesabında kayıtlı alacakların rızaen tahsili esas olduğu, rızaen tahsil edilemeyen alacakların, özel kanunlarında yazılı hükümlere göre veya takas suretiyle ya da icra yoluyla tahsil edileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, 140-Kişilerden Alacaklar Hesabı ayrıntısı incelenmiş, içerisinde Sayıştay ilamı dahil 297.506,09 TL alacağın takibinin ve tahsilatının sağlanmadığı, belirtilen alacaklara ilişkin alacak takip dosyalarının olmaması nedeniyle alacağın doğduğu tarihin,

zamanaşımını durduran veya kesen nedenlerin olup olmadığının ve bu nedenle bazı alacakların zamanaşımına uğrayıp uğramadığının tespiti sağlanamamıştır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare diğer ilgili birimlerle yazışmaların yapıldığı ve takip işlemlerini başlatıldığını beyan etmiş ancak tarafımıza kanıtlayıcı sunulmamıştır.

Bu itibarla, İdarenin 140-Kişilerden Alacaklar Hesabında yer alan her bir alacak için alacak takip dosyası oluşturması ve takip dosyalarına alacak sıra numarası vermesi ve bu tutarlar tahsil edilinceye kadar takibinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Kullanım Ömrü Tamamlanmış veya Ortadan Kalkmış Maddi Olmayan Varlıkların Muhasebe Hesaplarında Takip Edilmesi

İdarede kullanım ömrü tamamlanmış ve ortadan kalkan maddi olmayan duran varlıkların (bilgisayar programları, yazılımlar ve lisans hakları) 260-Haklar Hesabında takip edildiği, ilgili muhasebe hesaplarından çıkışının yapılmadığı görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 210'uncu maddesinde bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların izlenmesi için 260-Haklar Hesabının kullanılacağı,

211'inci maddesinde kullanım ömrünün tamamlayan ve ortadan kalkan maddi olmayan duran varlıklar için kayıtlı değerleri üzerinden ilgili varlık hesabına alacak, ayrılan amortisman tutarı 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilerek çıkış yapılacağı,

214'üncü maddesinde de maddi olmayan duran varlık bedellerinin, kullanılacakları süre içerisinde yok edilmesini izlemek için 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabının kullanılacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede, İdarenin mali tablolarında yer alan 260-Haklar Hesabında 3.735.468,25 TL değerinde kayıtlı varlık bulunduğu, İdarede aktif olarak kullanılan varlıkların ise 3.559.909,14 TL değerinde olduğu, dolayısıyla hesapta yer alan maddi olmayan duran varlıklar ile aktif olarak kullanımda olan maddi olmayan varlıklar arasında 175.559,11 TL fark bulunduğu tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare kullanım ömrü tamamlanmış ve

ortadan kalkan maddi olmayan duran varlıkların 2023 yılı muhasebe kayıtlarında düzeltme işlemlerinin yapıldığını bildirmiş olsa da tarafımıza kanıtlayıcı belge sunmamıştır ve düzeltme işlemi yapılmış olsa dahi 2022 yılı mali tablolarında oluşan hatayı düzeltici etkisi bulunmamaktadır.

Bu itibarla, kullanım ömrünü tamamlayan ve ortadan kalkan maddi olmayan duran varlıkların 260-Haklar Hesabına alacak, ayrılan amortisman tutarları için 268-Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedilerek çıkış işlemlerinin yapılması ve ilgili hesaplarda takip edilmemesi gerekmektedir.

BULGU 4: Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesi Payının Gönderilmemesi

İdare tarafından tahsil edilen Çevre Temizlik Vergilerinden Balıkesir Büyükşehir Belediyesine ait %20'lik payın ayrılmadığı ve gönderilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun "*Çevre temizlik vergisi*" başlıklı mükerrer 44'üncü maddesinde, çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binaların çevre temizlik vergisine tabi olduğu, konutlara ait çevre temizlik vergisinin su tüketim miktarı esas alınarak su tüketim bedeli ile birlikte, su idareleri tarafından tahsil olunacağı; işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin ise Kanunda öngörülen tarifeler üzerinden hesaplanmak suretiyle belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Aynı madde de büyükşehir belediye sınırları içinde bulunan belediyelerin kendileri tarafından tahsil edilen çevre temizlik vergisinin yüzde yirmisinin aynı esaslar çerçevesinde büyükşehir belediyelerine aktarılması gerektiği ve tahsil ettiği vergiyi veya gecikme zammını belirtilen süreler içinde ilgili belediyeye yatırmayan idarelerden, bu tutarlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu'nun "*Büyükşehir Belediyesinin gelirleri*" başlıklı 23'üncü maddesinin son fıkrasında ise;

"Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atık su ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden

kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır. ” hükümleri yer almaktadır.

İlgili Kanun hükümlerinde anlaşıldığı üzere, konutlardan elde edilen çevre temizlik vergisi, büyükşehir belediyesi olan yerlerde su kanalizasyon idareleri tarafından su faturalarına yansıtılmak suretiyle tahsil edilecek, işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi ise ilgili belediyece tahsil edilecektir. Bu şekilde ilgili belediyelerce işyerleri ve diğer şekilde kullanılan binalardan tahsil edilen çevre temizlik vergisinin %20'sinin, münhasıran çöp imha tesislerinin kuruluş ve işletmelerinde kullanılmak üzere tahsilatı takip eden ayın 20'sine kadar büyükşehir belediyesi hesabına yatırılması gerekmektedir. Süresi içinde yatırılmayan vergi ve gecikme zamları için idareler hakkında 6183 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 363-Kamu İdareleri Payları Hesabının açıklandığı;

“Hesabın Niteliği” başlıklı 276’ncı maddesinde; “Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır”

“Hesabın İşleyişi” başlıklı 277’nci maddesinde,

a) Alacak

1) Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 835 Gider Yansıtma Hesabına alacak, 830 Bütçe Giderleri Hesabına borç kaydedilir. ” hükümleri yer almaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından tahsil edilen toplamda 34.146.356,05 TL’lik çevre temizlik vergisinin 800/600.01.03.09.58-Hesaplar ile gelir kaydedildiği, tahsil edilen vergi tutarının %20’si olan toplamda 6.829.271,21 TL’nin 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmediği ve kanuni süreler içerisinde Balıkesir Büyükşehir Belediyesine gönderilmediği tespit edilmiştir. Aşağıdaki tabloda İdare tarafından 2014 yılından itibaren tahsil edilen ÇTV tutarları ve Büyükşehir Belediyesine gönderilmeyen ÇTV payı ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

Tablo 11: Büyükşehir Belediyesine Gönderilmeyen ÇTV Payı

Yıl	Tahsil Edilen ÇTV Tutarı (TL)	% 20 Büyükşehir Belediyesi Payı (TL)
2014	1.917.943,36	383.588,67
2015	3.036.349,35	607.269,87
2016	2.540.323,11	508.064,63
2017	1.900.664,74	380.132,95
2018	3.055.090,75	611.018,15
2019	3.568.498,03	713.699,60
2020	4.434.463,02	886.892,60
2021	6.020.560,51	1.204.112,10
2022	7.672.463,18	1.534.492,64
Toplam	34.146.356,05	6.829.271,21

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında, İdare tarafından; tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisi'nden Büyükşehir Belediyesi payının belediyenin maddi imkânları dâhilinde gönderilmesinin sağlanacağını bildirmiş ancak bulgu konusu husus geçmiş yıl denetiminde tespit edilmiş olup gerekli işlemler yapılmamıştır.

Bu itibarla, ÇTV paylarının zamanında gönderilmemesi veya süresi geçtikten sonra gönderilmesinden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararının tazmininden ilçe belediye başkan ve muhasebe yetkilisi sorumlu olduğu da dikkate alınarak, tahsil edilen Çevre Temizlik Vergisinin %20'sinin, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmesi ve mevzuatta belirtilen süre içerisinde de Büyükşehir Belediyesine gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Takipli Alacakların Tahsil Oranının Düşük Olması

İdarenin 2022 yılı bilançosunda yer alan 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarların tahsil oranının çok düşük olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 11'inci maddesinde, üst yöneticinin, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden sorumlu olduğu ifade edilmektedir.

Mezkur Kanun'un "*Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları*" başlıklı 61'inci maddesinde;

"Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması,

ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur.

Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur.(...)”

Mezkur Kanun'un "*Kamu Zararı*" başlıklı 71'inci maddesinde ise idare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak hususlar arasında sayılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdarenin 2022 yılı, 121-Takipli Alacaklar Hesabının açılış kaydında 93.575.024,93 TL olduğu, kapanış kaydında ise 116.136.442,1 TL olduğu, yıl içerisinde 6.989.025,65 TL; 1998 yılından 2022 yılına kadar değiştirilen tahakkuk(azaltan), emanet entegrasyonu, silinen tahakkuk ve tahakkuk azaltan işlemi yapıldığı görülmüş, bu tutar çıkarıldığında ise dönem başında bilançoda yer alan rakam ile dönem içerisinde bu hesaba yapılan kayıtların tahsilat oranının %18,27 olduğu, Takipli Alacaklar Hesabında yer alan tutarların her yıl eklenerek arttığı, bu sebepten dolayı hesapta yer alan tutarların takibinin yeterli düzeyde sağlanmadığı görülmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare mevzuatta yer alan işlemlerin yapıldığını bildirmiş olsa da kapanış kaydında yer alan takipli alacak tutarı ve tahsilat yüzdesine bakıldığında gerekli işlemlerin yapılmadığı görülmüştür.

Bu itibarla 121-Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı olan 116.136.442,1 TL'nin tahsil edilmesi, tahsil imkânı bulunmayanların tespit edilerek kayıttan düşülmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

İdarenin mülkiyetinde bulunan taşınmazların bir kısmının mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbiri ile uyumlu olmadığı ve cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "*Cins tashihlerinin yapılması*" başlıklı 10'uncu maddesi uyarınca, kamu idarelerinin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınacaktır.

Bununla beraber, kamu idareleri taşınmazların tapuda cins tashihi için gerekli işlemleri de yapmakla yükümlüdür.

İdarede yapılan incelemede, mülkiyetinde bulunan 2791 adet taşınmazın cins tashihi için yapılmadığı/tamamlanmadığı tespit edilmiştir. Cins tashihi işlemlerinin yapılması, taşınmazların, ilgili taşınmaz cetvellerine kayıt yapılmasında önem arz etmektedir. Tapu kayıtlarında yer alan cins kayıtları cetvellerde yer alan cins kayıtları ile uyumlu olmalıdır. Ancak cins tashihi işlemleri yapıncaya kadar, mevcut kullanım şekli bina olan taşınmazın cinsi tapu kayıtlarında arsa görünse bile yine de ilgili cetvellerde bina olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Bir taşınmazın, mevcut kullanım şekliyle taşınmaz cetvellerine cins kayıtlarının yapılması, tapu kayıtları ile fiili kullanım şekli birbirine aykırı ise bu aykırılığın giderilmesi, bu kayıtlara uygun varlık hesaplarının (252-Binalar, 250-Arazi ve Arsalar, vb.) seçilmesi gerekmektedir. Örneğin, cinsi tarla olarak kayıtlara alınmış olan ve 250-Arazi ve Arsalar hesabına kayıtlı olan bir taşınmazın fiili durumu incelendiğinde söz konusu parsel içerisinde bina var ise bu taşınmazın cinsi bina olarak değiştirilmeli ve 252-Binalar Hesabına kaydedilmelidir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare mevzuata uygun olarak işlem tesis edeceğini bildirmiş olsa da ilgili husus geçmiş yıl denetiminde de tespit edilmiş olup gerekli işlemler yapılmamıştır.

Bu itibarla, cins tashihi işlemlerinin yapılarak maliyet bedeli üzerinden, maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden bedellerinin tespit edilmesi ve söz konusu taşınmazların muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

BULGU 7: Alışveriş Merkezi İçinde Yer Alan İşyerlerinden İlan ve Reklam Vergisi Alınmaması

İdare sınırları ve mücavir alanları dâhilinde ki alışveriş merkezleri içinde yer alan işyerlerinden alınması gereken ilan ve reklam vergisinin takip ve tahsilini yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 12'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü ilan ve reklamın, ilan ve reklam vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluklarını belirleyen 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; büyükşehir

belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek, büyükşehir belediyelerin görevleri arasında sayılmıştır. Adı geçen Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise 7'nci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilân ve reklamların vergileri ile asma, tahsis ve bakım ücretleri büyükşehir belediyesinin gelirleri arasında sayılmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, kanun koyucunun lafzından büyükşehir belediyelerinin Kanun'da belirtilen alanlar ile bu alanlara cephesi bulunan binalar üzerindeki her türlü ilan ve reklamların vergilerini, asma tahsis ve bakım ücretlerini almaya yetkili olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan ana arterde olsa dahi yol kenarındaki binaların ana caddeye cephesi olmayan yüzlerine veya bina içlerine asılan panolar ile özel mülke konu bahçe, arsa veya araziye dikilen direkler ya da asılan panolar vasıtasıyla yapılan reklamların vergilerinin ilçe veya ilk kademe belediyelerince alınması gerekmektedir.

İdare sınırları içinde bulunan alışveriş merkezinin iç cephesinde yer alan ilan ve reklamlara ait vergi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilinin Balıkesir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, Büyükşehir Belediyesi ile irtibata geçildiğini ve gerekli işlemlerin yapılacağını bildirmiş olsa da tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Bu itibarla; ilgili mevzuat hükümleri uyarınca alışveriş merkezinin iç cephesinde yer alan ilan ve reklamlara ait vergi gelirlerinin tahakkuk ve tahsilinin İdare tarafından yapılması gerekmektedir.

BULGU 8: BASKİ Tarafından Toplanan Katı Atık Bedellerinin Aktarılmasının Düzenli Olarak Takip Edilmemesi

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresinin (BASKİ) İdareye aktarması gereken Katı Atık Bedellerinin zamanında ve tam olarak aktarılmaması nedeniyle İdarenin gelir kaybına uğradığı, buna rağmen İdarenin gerekli takip işlemlerini yapmadığı görülmüştür.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun II' inci maddesinin on birinci fıkrasında; *“Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettiirmekle yükümlüdürler. Bu hizmetten yararlanan ve/veya yararlanacaklar, sorumlu yönetimlerin yapacağı yatırım, işletme, bakım, onarım ve ıslah harcamalarına katılmakla yükümlüdür. Bu hizmetten yararlananlardan, belediye meclisince belirlenecek tarifeye göre katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücreti alınır. Bu fıkra uyarınca tahsil edilen ücretler, katı atıkla ilgili hizmetler dışında kullanılamaz.”* hükmü yer almaktadır.

Yukarıda ifade edilen Kanun maddesine istinaden 27.10.2010 tarih ve 27742 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in *“Evsel katı atık tarife türleri”* başlıklı 20'nci maddesinde;

“(1) Evsel katı atık hizmetleri atık miktarı belirleme yöntemine göre aşağıda sayılan iki farklı tarife türü üzerinden ücretlendirilebilir:

a) 18 inci maddede belirtilen yöntemlere göre hesaplanmış ve değişken ücretlerden oluşan tarife,

b) Kirleten öder ilkesi dikkate alınarak ve 18 inci maddede belirtilen yöntemlere göre idareler tarafından hesaplanmış ve üretilen atık miktarını atık üreticilerinin etkileyemediği sabit tarifeler.

(2) Evsel katı atık idareleri her atık üreticisine sadece aldıkları hizmetlerin maliyetlerini dikkate alarak tarife belirlerler. ”

“Faturalandırma” başlıklı 22'nci maddesinde;

“(1) Atıksu ve evsel katı atık hizmetlerine ait ücretlendirme yapılan hizmetin karşılığı olarak müstakilen, düzenli aralıklarla su faturaları üzerinden yapılır. ”

ifadeleri yer almaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun *“Büyükşehir belediyesinin gelirleri”* başlıklı 23'üncü maddesinde de, *“Büyükşehir belediyeleri ve bağlı kuruluşları ile ilçe belediyeleri; tahsil ettikleri vergiler ve benzeri malî yükümlülüklerden birbirlerine ödemeleri gereken paylar ile su, atıksu ve doğalgaz bedellerini zamanında yatırmadıkları takdirde, ilgili belediye veya bağlı kuruluşun talebi üzerine söz konusu tutar, İller Bankası tarafından, yükümlü*

belediyenin genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek alacaklı belediyenin hesabına aktarılır. Gecikmeden kaynaklanacak faiz ve benzeri her türlü zararın tazmininden, ilgili ilçe belediye başkanı ve sayman şahsen sorumludur. Bu fıkra hükmü, ilçe ve ilk kademe belediyeleri hesabına yapılacak her türlü aktarmaları zamanında yapmayan büyükşehir belediye başkanı, bağlı kuruluş genel müdürleri ve saymanları hakkında da uygulanır.” hükmü yer almıştır.

İdare hesapları ile BASKİ tarafından İdareye gönderilen veriler üzerinden yapılan incelemede; BASKİ tarafından su faturalarından tahsil edilen evsel katı atık hizmet bedelleri ile gecikme zamlarının ve buna ilişkin Katma Değer Vergisi tahsilatlarının İdareye zamanında ve tam olarak aktarılmadığı tespit edilmiştir.

BASKİ tarafından İdareye gönderilen verilerden 31.12.2022 tarihi itibarıyla, toplam ödenecek katı atık bedelinin detayı aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere (geçmiş yılda aktarmadığı tutarlarda dâhil) 26.772.442,4 TL, İdare muhasebe kayıtlarına göre BASKİ tarafından gönderilen evsel katı atık bedelinin bu dönemde 14.512.849,84 TL gönderilen, 187.449,42 TL mahsup yapılan tutar olduğu ve ödenmeyen 12.072.143,2 TL tutarın olduğu görülmektedir.

Yapılan incelemede, 31.12.2022 tarihi itibarıyla BASKİ tarafından 12.072.143,2 TL tutarında evsel katı atık bedelinin İdareye eksik gönderildiği tespit edilmiştir.

Tablo 12: BASKİ Tarafından Belediye Adına Yapılan Evsel Katı Atık Bedellerine İlişkin Tahsilatlar ve Belediyeye Ödenen Tutarlar

Katı Atık Dönemi (Yılı)	BASKİ Tarafından Belediye Adına Yapılan Evsel Katı Atık Bedeli Tahsilatları (TL)	İlçe Belediyesine Gönderilen Tutar (TL)	Mahsup Yapılan Tutar (TL)	Kalan Tutar (TL)
2019	3.283.848,19	1.992.537,59	187.449,42	1.103.861,18
2020	5.619.364,50	0,00	0,00	5.619.364,50
2021	3.150.555,11	0,00	0,00	3.150.555,11
2022	14.718.674,67	12.520.312,25	0,00	2.198.362,42
Toplam	26.772.442,47	14.512.849,84	187.449,42	12.072.143,21

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, 2023 yılı içerisinde evsel katı atık bedellerinin düzenli olarak gönderildiği bildirilmiş olsa da tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Bu itibarla, BASKİ tarafından su faturalarından tahsil edilen evsel katı atık hizmet bedelleri ile gecikme zamlarının ve bunlara ilişkin Katma Değer Vergisi tahsilatlarının zamanında ve tam olarak aktarılmaması nedeniyle İdare gelir kaybına uğradığı, söz konusu gelir

kaybının önlenmesi açısından gerekli alacak takibinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Belediye Sınırları İçerisinde Eğlence Vergisine Tabi Faaliyet Gösteren İşyerlerine İlişkin Tahakkuk ve Tahsilatların Yapılmaması

İdare sınırları içinde yer alan bazı işletmelerin faaliyetleri eğlence vergisine tabi olmasına rağmen bu işletmeler adına mükellefiyet tesis ettirilmediği görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 17'nci maddesinde belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanun'un 18'inci maddesinde; verginin mükellefinin eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzel kişiler olduğu belirtilmiş olup "*İstisna ve muaflıklar*" başlıklı 19'uncu maddesinde ise hangi eğlence faaliyetlerinden eğlence vergisinin alınmayacağı belirtilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 20'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerleri için eğlence vergisinin matrahı belirlenmiş olup, 21'inci maddesinde ise biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinin faaliyetlerinin eğlence vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, Zabıta Müdürlüğünden alınan iş yeri açma ruhsat bilgileri doğrultusunda İdare sınırları içerisinde faaliyette bulunan ve aşağıda ayrıntısı gösterilen 1 sinema, 25 bar, 1 pavyon, 8 Playstation salonu, 4 eğlence merkezi, 8 Elektronik Oyun Merkezi (atari), 2 bilardo salonu ve Edremit İlçe Emniyet Müdürlüğünce yapılan denetim sonucu canlı müzik yaptığı tespit edilen 7, Edremit İlçe Jandarma Komutanlığınca yapılan denetim sonucunda Lunapark faaliyeti yürüttüğü tespit edilen 2 iş yerleri için eğlence vergisine tabi faaliyette bulunmalarına rağmen eğlence vergisine ilişkin mükellefiyet tesis ettirilmediği, ilgili verginin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 13:Eğlence Vergisi Tahakkuk Ettirilmeyen İş Yerleri

Biletle Girilen Yerler	Sinema	1
	Lunapark Faaliyeti Yaptığı Denetim Sonucu Belirlenen Yerler	2
Biletle Girilmesi Zorunlu Olmayan	Bar	25
	Pavyon	1
	Playstation Salonu	8
	Eğlence Merkezi	4

	Elektronik Oyun Merkezi (Atari)	8
	Bilardo Salonu	2
	Canlı Müzik Yaptığı Denetim Sonucu Belirlenen Yerler	7
	Toplam	58

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, eğlence vergisine tabi olan işyerlerine gerekli tahakkuk işlemlerinin başlatıldığını bildirmiş olsa da tarafımıza herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Bu itibarla, eğlence vergisine tabi faaliyette bulunan toplam 58 işyeri için tahakkuk ve tahsilat işlemleri tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca mükellefiyetin etkin vergilendirmeyi mümkün kılacak şekilde tesis edilmesi ve bunu sağlayacak kontrol mekanizmalarının oluşturulmasının, İdare gelirlerinin artırılmasına katkı sunacağı düşünülmektedir.

BULGU 10: Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Sağlıklı Bir Şekilde Belirlenmemesi

İdare sınırları içerisinde emlak vergisine tabi olan binaların inşaat sınıfları ayırımının inşaat sınıflarının tayinine esas alınacak nitelikler ortaya konulmadan belirlendiği görülmüştür.

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 29'uncu maddesinde binalar için emlak vergi değerinin, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile arsa veya arsa payı vergi değerinin toplamı olduğu ve bu hususların çıkarılacak bir yönetmelikle hesaplanacağı ifade edilmiştir. 02.07.2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nın 59'uncu maddesiyle, bu maddede yer alan "tüzük" ibaresi "yönetmelik" şeklinde değiştirilmiştir.

15.3.1972 tarih ve 14129 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük 'ün "*Binaların inşaat sınıflarına göre ayırımı*" başlıklı 10'uncu maddesinde, binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi, kalitesi ve benzeri hususlar dikkate alınarak binalar, lüks inşaat, birinci sınıf inşaat, ikinci sınıf inşaat, üçüncü sınıf inşaat, basit inşaat olmak üzere beş sınıf ayrılmıştır.

Bahse konu 10'uncu maddenin son fıkrasındaki hükme istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 15.12.1982 tarih ve 17899 sayılı Resmi Gazete'de "Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel" yayımlanmıştır. Cetvelde; binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş, binalar

Tüzük'e uygun olarak beş sınıfa ayrılmış ve her sınıf için on adet kriter belirlenmiştir.

Bina inşaat sınıflarının doğru tespit edilmesi binaların vergi değerinin tespitinde büyük önem arz etmektedir.

1319 sayılı Kanun'unun 29'uncu maddesine göre binaların vergi değeri bina inşaat maliyet bedeli ile arsa payı değerinden oluşmaktadır. Anılan Tüzük'ün "*İnşaat maliyet bedelinin hesaplanması*" başlıklı 20'nci maddesine göre; inşaat maliyet bedeli, binanın dıştan dışa yüzölçümü ile metrekare normal inşaat maliyet bedelinin çarpılması suretiyle bulunmaktadır. Metrekare normal inşaat maliyet bedelleri; binaların kullanım tarzları, inşaat neveleri ve sınıflarına göre Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından birlikte belirlenmekte ve uygulanacağı bütçe yılından önce ilan olunmaktadır.

Her bütçe yılından önce yayımlanam Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliğ eklerinde yer verilen "Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetveller" incelendiğinde, metrekare normal inşaat maliyet bedellerinin bina sınıflarına göre belirlendiği görülmektedir. Bina sınıfının, olması gerekenden daha düşük bir sınıf olarak belirlenmesi; inşaat maliyet bedelinin, dolayısıyla bina vergi değerinin olması gerekenden daha az miktarda hesaplanmasına, İdare tarafından daha az miktarda emlak vergisi tahakkuk ve tahsilatı yapılmasına sebep olacaktır.

Konuyla ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 14 Seri No'lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde; binanın gireceği sınıfın, belirlenen özelliklerden yarıdan fazlasını taşıyıp taşımadığına bakılarak belirleneceği, binada anılan özelliklerden yarıdan fazlası yoksa bu defa özellikleri itibarıyla en yakın olduğu sınıfa beyan edileceği, diğer taraftan, binanın bir alt veya üst sınıftan hangisine gireceği konusunda tereddüde düşülen hallerde, rayiç bedelin beyan edilmesinin esas olduğu da dikkate alınarak, bir üst sınıf bildirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Tüzük'ün 3'üncü maddesinde; inceleme yetkisine sahip memurların, mükelleflerden emlakın genel durumuna, kullanım tarzına ilişkin gerekli bilgileri isteyebileceği, 4'üncü maddesinde ise; inceleme yetkisine sahip memurların, vergi değeri takdir edilecek bina, arsa ve araziye gezip görebileceği ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, binaların sınıflarının belirlenmesi için binalara ait proje ve yapı kullanma izin belgelerinde binalara ait niteliklerin tam olarak yer almadığı, bunun dışında

binaların özelliklerini belirten herhangi bir belgenin veya idarenin vergi değeri takdir edilecek binayı gezip gördüğüne ait bir tutanağın yer almadığı tespit edilmiştir.

Binalara ait proje ve yapı kullanma izin belgelerinde belirtilen nitelikler bina inşaat sınıflarının belirlenmesi ve ayrılması için yeterli düzeyde değildir. Bunun için İdarenin binanın genel durumuna ilişkin bilgileri istemesi ve idare personelinin vergi değeri takdir edilecek binayı gezip bina özelliklerini bir tutanakla tespit etmesi gereklidir.

Binalara ait özellikler tam olarak bilinmeden bina inşaat sınıflarının sağlıklı belirlenmesi mümkün olmayacağı gibi idarenin de bu kontrol eksikliği dolayısıyla vergi kaybına uğrayacağı açıktır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında ilgili husus geçmiş yıl denetiminde de tespit edilmiş olup İdare, bina inşaat sınıflarının mevzuatta yer alan usule göre tespitinin sağlandığını, buna ek olarak Yapı Kullanma İzin Belgesi müracaat işlemlerinde taşınmazların uygunluk kontrolleri esnasında binalarda bulunan özellikler tespit edilerek tablo oluşturmak sureti ile belirleneceğini ve bilgiler doğrultusunda emlak vergisi tarh ve tahakkuk işlemlerini gerçekleştireceğini bildirmiş, ancak geçmiş yıllara yönelik bir çalışma yapacağını belirtmemiştir.

Bu itibarla, binalara ait özelliklerin tam olarak tespit edilerek belgelenmesi yoluyla bina inşaat sınıflarının belirlenmesi ve buna yönelik çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 11: Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Zamanında Gönderilmemesi

İdare tarafından tahakkuk ettirilen emlak vergisinden görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla ek tahakkuk yapılarak kesilen %10 nispetindeki Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payının Balıkesir Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına (YİKOB) aktarılmasında gecikmeye sebebiyet verildiği görülmüştür.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "*Taşınmaz kültür varlıklarının onarımına yardım sağlanması ve katkı payı*" başlıklı 12'nci maddesinde belediyelerce, tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirileceği ve bunun emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği ifade edilmiş, tahsil edilen bu tutarların da tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu

günü akşamına kadar il özel idarelerine bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği belirtilmiştir. Ayrıca tahsil edilen katkı payını söz konusu süre içinde il özel idarelerine yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı tatbik edilerek tahsil edileceği de düzenlenmiştir. Bu işlemlerle ilgili olarak aynı maddede belediye başkanlarına, belediyelerin tahsil ettikleri paylardan il özel idarelerine ödemeleri gereken taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının, zamanında ve tam olarak ödenmesini sağlama hususunda sorumluluk yüklenmiştir. Ödenmeyen payların da, ilgili il özel idaresinin talebi üzerine belediyenin İller Bankasından aldığı genel bütçe vergi gelirleri payından kesilerek talep eden özel idareye gönderileceği belirtilmiştir.

6360 sayılı Kanun ile yukarıda il özel idarelerine atfedilmiş görevlerin il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca yerine getirileceğine ilişkin “Çeşitli Hükümler” başlıklı 3’üncü maddesinin üçüncü fıkrasında bu paylar büyükşehir olmuş illerde ilçe belediyeleri tarafından ilgili YİKOB’a yatırılacak; burada toplanan bu katkı payı tutarları da bu başkanlıklarca defterdarlıklar bünyesinde açılan emanet hesaplarına aktarılacaktır.

Yapılan incelemelerde, taşınmaz kültür varlıklarının korunması için tahsil edilen katkı paylarının süresinde ilgili idare olan Balıkesir Valiliği YİKOB’ a zamanında aktarılmadığı, bu sebeple ilgili idarenin İller Bankasına başvuruda bulunarak söz konusu katkı paylarının gecikmeden kaynaklanan faizleri ile birlikte belediyenin merkezi idare vergi gelirlerinden alınan payından İller Bankası tarafından kesildiği tespit edilmiştir. Belediyenin İller Bankası tarafından yapılan kesintiler düşüldüğünde, 31.12.2022 tarihi itibarıyla YİKOB’ a göndermesi gereken toplam 26.669.966,81 TL tutarında katkı payı borcu bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında ilgili husus geçmiş yıl denetiminde de tespit edilmiş olup İdare, YİKOB’a göndermesi gereken katkı paylarının aktarımını yapmamıştır.

Bu itibarla, İdarenin 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammına maruz kalmaması ve sorumlular hakkında yasal işlemler uygulanmaması için katkı paylarının Balıkesir Valiliği Yatırım izleme ve Koordinasyon Başkanlığına mevzuatında belirtilen sürede gönderilmesi gerekmektedir.

BULGU 12: Belediye Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullanılması

İdarenin mülkiyetinde bulunan 48 adet taşınmazın 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine göre ihale suretiyle kiralanması usulü yerine ecrimisil karşılığında taşınmazların işgaline süreklilik kazandırılarak kullanıldığı görülmüştür.

2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği hüküm altına alınmıştır.

Aynı Kanun'un "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz (1) malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanununun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hâzinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz. (...)

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.

(...)"

hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde, 2886 sayılı Kanun'un 75'inci maddesinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un yukarıdaki hükümlerinden anlaşılacağı üzere; devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden, bedeli idarece oluşturulacak komisyonca tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenmesi ve mülki idare amirine başvurularak işgal edilen taşınmazın 15 gün

İçerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanması gerekmektedir. Aynı hükümler, 5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesi gereği belediye taşınmazları için de geçerlidir.

Taşınmaz malları işgal eden fuzuli şagil durumundaki kişilerden ecrimisil alınması, söz konusu taşınmazların sürekli bir şekilde ecrimisil tahsil edilerek idare edilebileceği anlamına gelmemektedir. Zira ecrimisil uygulaması, hukuka aykırı bir yararlanmadan dolayı taşınmazı işgal eden kişiden alınan bir tazminattır. Bir kamu taşınmazının kiralama ya da idare etme usulü ve yöntemi değildir. Tam aksine, kamu malını korumaya yönelik bir yaptırımdır. 2886 sayılı Kanun'da; işgal edilen taşınmazın mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin ve idareye tesliminin sağlanmasına yönelik düzenleme de ecrimisilin bir kiralama yöntemi olmadığını açıkça göstermektedir.

Ayrıca İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 15.11.2005 gün ve 2005/119 sayılı Genelgesi'nde, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra belediyelerin sahip olduğu taşınmazların gerçek ve tüzel kişilerce işgali üzerine fuzuli şagilden ecrimisil istenmesi fuzuli şagil tarafından rızaen ödenmeyen ecrimisil için 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği de belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin mülkiyetinde bulunan 48 adet taşınmazın ihale edilmeksizin ecrimisil karşılığında işgale süreklilik kazandırılarak kullanıldığı tespit edilmiştir. İdarenin, fuzuli şagil durumundaki kişilerin işgaline izin vererek taşınmazlarını ecrimisil tahsili yöntemiyle idare etmesi 2886 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, taşınmazların ecrimisil karşılığında kullanılmamasının söz konusu olmadığını işgal edildiği tespit edilen yerlerde kamu zararına sebebiyet vermemek adına geriye dönük ecrimisil tespit, tahakkuk ve tahsilatı gerçekleştirildiğini bildirilmiştir ancak ilgili husus geçmiş yıl denetiminde de tespit edilmiş olup hala devam etmektedir.

Bu itibarla, yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar gereğince işgal edilen taşınmazların mülki idare amirine başvurularak 15 gün içerisinde tahliyesinin yapılması ve idareye tesliminin sağlanması ile 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre ihale yöntemiyle kiraya verilmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması

İdare ile Tüm Yerel Yönetim Çalışanları Sendikası (TÜM YEREL-SEN) arasında yapılan sosyal denge tazminatı sözleşmesinin bazı hükümlerinin, mahalli idarelerde kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin hukuki düzenlemelere aykırı olduğu görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun "*Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması*" başlıklı 32'nci maddesinin bir ve ikinci fıkralarında, belediyelerde sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin esaslara dair, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde de sosyal denge tazminatının ödenebilecek aylık tutarının, 4688 sayılı Kanun'a göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutar ile sınırlı olduğuna dair hükümlere yer verilmiştir.

Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin "*Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme*" hükümlerini düzenleyen dördüncü bölümünün "*Sosyal denge tazminatı*" başlıklı 1'inci maddesinde de, 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde yer alan usul ve esaslar çerçevesinde ödenebilecek sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarının, en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'si olduğu, tavan tutan aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarının, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebileceği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye başkanının teklifi üzerine, belediye meclisince sosyal denge tazminatı verilmesi yönünde alınan karara istinaden yapılacak sözleşmede, belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece, ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmekle yetkilidir. 4688 sayılı Kanun'un 32'nci maddesinde bu sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılmayacağı açıkça belirtilmişken, sosyal denge tazminatı sözleşmesini, toplu sözleşme gibi değerlendirmek ve sözleşme metnine yetkilendirilen husus dışında hükümler koymak mümkün değildir.

Yapılan incelemede, İdare ile TÜM YEREL-SEN arasında akdedilen ve 01.01.2022-31.12.2022 döneminde geçerli olan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde, belirtilen Kanunlar

ve Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme hükümlerine aykırı olarak aşağıda belirtilen hükümlere yer verildiği tespit edilmiştir.

Şöyle ki;

“*Kreş ve Çocuk Bakım Evi*” başlıklı 20’nci maddesinde:

“*Bu toplu İş Sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren belediyenin mevcut ya da açacağı kreş veya çocuk bakım evlerinden çalışanlarının yasal imkanlar doğrultusunda indirimli ve öncelikli faydalanması sağlanır. ”*

“*Belediye Olanaklarından Yararlanma*” başlıklı 21’inci maddesinde:

“*a) Belediyenin mülkiyeti ve kendi varlıkları üzerinde kurulu olup, belediyece işletilen dersane, tiyatro, spor, kültürel ve benzeri tesislerden; çalışanlar ile eş ve çocuklarının öncelikli faydalanması sağlanır (...)*

b) Belediye olanakları çerçevesinde, çalışanların talebi halinde hastalanma, cenaze, düğün, taşınma gibi ihtiyaçlarında kurumun araçlarından Balıkesir il sınırları içerisinde yararlandırır (...) ”,

“*Sendika Yönetici ve Temsilcilerinin İş Yeri Sendikal Çalışmaları*” başlıklı 17’nci maddesinde;

c) Sendika, ilgili şube yöneticileri ve iş yeri temsilcileri sendikal faaliyetler için imkanlar ölçüsünde işyerlerinin binek araçlarından yararlanırlar. ”

“*Diğer Haklar ve Ücretli İzinler*” başlıklı 22’nci maddesinde;

“*a) 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Gününde kadın çalışanlara yasal çerçevede izin verilebilir.*

b) Ulusal düzeyde kabul edilen 10-16 Mayıs Engelliler Haftası ’nın ilk günü ile 3 Aralık Dünya Engelliler Gününde, engellilere yönelik faaliyet gösteren konfederasyon, bağlı federasyon ve derneklerin kamu görevlisi olan yönetim kurulu üyeleri ile kamuda görev yapan tüm engelliler idari izinlidir.

c) Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli bulunan şehit dul ve yetimleri ile anne, baba ve kardeşleri 18 Mart Şehitler Gününde, malul gaziler ile eşleri ise 19 Eylül Gaziler Gününde idari izinlidir. ” hükümlerine yer verildiği görülmüştür.

Şeklinde 4688 sayılı Kanun'un 32'inci maddesine aykırı olarak sosyal denge tazminatı uygulanmasına ilişkin olmayan düzenlemelere yer verildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, 2023 yılında imzalanan sosyal denge sözleşmesi ile gerekli işlemlerin yapıldığını bildirmiş ancak tarafımıza herhangi bir belge sunmamış olup 2022 mali yılı için ise gerekli düzeltme işlemi yapılmamıştır.

Bu itibarla, İdare ile anılan sendika arasında bağitlanan sosyal denge tazminatı ödenmesine ilişkin sözleşmenin içeriğe ilişkin söz konusu hükümleri, 4688 sayılı Kanun, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin "Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme" hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 14: Taşınmazların Kiralanmasında Yaşanan Aksaklıklar

A) Kira Borcunu Ödemeyen Kiracıların Sözleşmesinin Feshedilmemesi

İdarenin, kira bedellerini sözleşmeye uygun olarak ödemeyen kiracıların sözleşmelerini feshetmediği ve tahliye işlemlerini başlatmadığı görülmüştür.

İdarenin taşınmazlarının kiraya verilmesi ile ilgili olarak 3'üncü kişilerle imzalamış olduğu Taşınmaz Kira Sözleşmesinin muhtelif maddelerinde; vadesinde ödenmeyen kira bedellerine, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun ilgili maddelerince gecikme zammı uygulanacağı, kira bedelinin sözleşmede belirtilen sürelerde ödenmemesi kiracının tahliye sebebi olduğu, kiracı kira bedelini 3 defa süresi içinde ödenmediği takdirde icra takip ve tahliye işlemlerini başlatmaya, işyerini mühürlemeye ve sözleşmeyi tek taraflı feshetmeye İdarenin yetkili olduğu ve kiracının bunu peşinen kabul ettiği ifade edilmiştir.

İlgili sözleşmenin devam eden diğer muhtelif maddelerinde ise; sözleşme ve eki olan şartname hükümlerine uyulmaması halinde sözleşme tek taraflı olarak feshedileceği, kiracı İdareden hiçbir hak ve tazminat talebinde bulunmadan, yapılacak tebligatı takip eden 15 (onbeş) gün içerisinde taşınmazı tahliye edeceği aksi takdirde 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesine göre tahliyesi sağlanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede;

194 adet kiracının taşınmazlara ait kira borçlarını 3 defa süresinde ödenmediği ve kira borçlarının toplam 5.993.854,67 TL olduğu, idarenin ise sözleşme hükümlerini yerine

getirmeyen kiracılar hakkında icra işlemi başlatmadığı,

50 adet kiracının ise taşınmazlara kira borcunu 3 defa süresinde ödenmediği, kira borçlarının toplam 2.064.575,08 TL olduğu, idarenin ise sözleşme hükümlerini yerine getirmeyen kiracılar hakkında icra işlemi başlattığı ancak her iki durumda da ilgili kiracıların kira sözleşmelerini feshetmediği ve kiracıların taşınmazların kiracılar tarafından kullanılmaya devam edildiği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, icra takibine konu olan alacakların yapılandırma hakkı olduğu bu nedenle hak kaybı yaşanılmaması adına yapılandırmaya başvurma süresinin sona ermesinin beklenildiği belirtilmiş olsa da kira alacağını kesinleşmiş alacak olduğundan kiracılar için herhangi bir hak kaybı söz konusu değildir. İdare tüm alacakları için icra takibi ve ilgili taşınmazların tahliyesine yönelik çalışma başlattığına dair herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamıştır.

Bu itibarla İdarenin, kira bedellerini sözleşmeye uygun olarak ödemeyen kiracılar hakkında fesih işlemlerini yaparak kira sözleşmesini sonlandırması ve kiracıyı tahliye etmesi gerekmektedir.

B) Kiralanan Taşınmazlarla İlgili Aboneliklerin İdare Tarafından Takip Edilmemesi

Kiralanan taşınmazlarla ilgili olan abonelik bilgilerinin İdare tarafından takip edilmediği görülmüştür.

İdarenin taşınmazlarının kiraya verilmesi ile ilgili olarak 3'üncü kişilerle imzalamış olduğu Taşınmaz Kira Sözleşmesinin muhtelif maddelerinde; kiracının kiraladığı taşınmaza ilişkin her türlü elektrik, su şebeke iştirak, telefon vb. abonelikleri kendi adına yaptırmak, katılım bedeli ve bu giderleri her ay düzenli ödemek zorunda olduğu belirtilmiştir.

İlgili sözleşmenin devam eden diğer muhtelif maddelerinde ise; sözleşme ve eki olan şartname hükümlerine uyulmaması halinde sözleşme tek taraflı olarak feshedileceği, kiracı İdareden hiçbir hak ve tazminat talebinde bulunmadan, yapılacak tebligatı takip eden onbeş gün içerisinde taşınmazı tahliye edeceği aksi takdirde 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesine göre tahliyesi sağlanacağı belirtilmiştir.

Yapılan incelemede kira sözleşmesi devam eden kiracıların her türlü elektrik, su şebeke iştirak, telefon vb. abonelikleri üstüne alıp almadığına dair bildirim yapmadığı İdarenin ise

taşınmazların aboneliklerine ilişkin süreci takip etmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare, diğer ilgili birimlerle, kiraya verilen taşınmazlara ilişkin aboneliklerin akibetine ilişkin yazışmaların yapıldığını belirtmiş, ancak düzeltme yapıldığına dair tarafımıza kanıtlayıcı sunmamıştır.

Bu itibarla; İdarenin sözleşme hükümlerine uygun olarak taşınmazlarına ait abonelik bilgilerini takip etmesi, sözleşme hükümlerine uymayan kiracılar hakkında sözleşme fesih ve tahliye işlemlerini uygulanması gerekmektedir.

BULGU 15: Doğalgaz Dağıtım Şirketinden Zemin Tahrip Bedelinin Alınmaması Yönünde Belediye Meclisince Karar Alınması

Belediye Meclisince, ilçede yürütülen doğalgaz dağıtım çalışmalarına ilişkin kazılarda mevzuat hükümlerine aykırı olarak zemin tahrip bedelinin alınmamasına karar verildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri*" başlıklı 38'inci maddesinin (f) bendindeki düzenleme gereği belediye başkanı belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevli ve yetkilidir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun "*Alt yapı hizmetleri*" başlıklı 8'inci maddesinde de, büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla alt yapı koordinasyon merkezlerinin kurulacağı; koordinasyon merkezleri tarafından alınan ortak yatırım ve toplu taşımayla ilgili kararların, belediye ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcı olduğu; alt yapı koordinasyon merkezinin çalışma esas ve usulleri ile bu kurullara katılacak kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda çıkarılan Büyükşehir Belediyeleri Koordinasyon Merkezleri Yönetmeliği'nin Alt Yapı Koordinasyon Merkezlerinin görev ve yetkilerinin düzenlendiği 8'inci maddesinde, AYKOME'nin, büyükşehir dâhilindeki alt yapı hizmetlerini etkili ve koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla, alt yapı ile ilgili kazı yapacak gerçek ve tüzel kişilere izin ve kazı ruhsatı vereceği ve buna ilişkin bedeli belirleyeceği belirtilmiştir. Ayrıca "Bağlayıcılık" başlıklı 6'ncı maddesinde AYKOME kararlarının büyükşehir belediyesi, büyükşehir dâhilindeki diğer belediyeler ve büyükşehir sınırları içindeki kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmeliğin Alt Yapı Yatırım Hesabının oluşumunu ve gelirlerini düzenleyen 14'üncü maddesinde;

“Alt yapı yatırım hesabı, ortak programa alınan altyapı hizmetlerinin amaca uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden bu hesaba yapılacak aktarım ile kazılardan elde edilen gelirlerden oluşur.

Alt yapı koordinasyon merkezinin bütçesi büyükşehir belediye bütçesi içinde yer alır. Ayrıca, belediye ve diğer bütün kamu kurum ve kuruluşlarının bütçelerine konulan ödeneklerden, alt yapı koordinasyon merkezi bünyesinde oluşturularak alt yapı yatırım hesabına aktarılacak tutarlar da gelir bütçesinin ilgili bölümünde gösterilir ve bu gelirler amacının dışında harcanamaz.”

“İlçelerde tahsil edilen kazı gelirlerinin kullanımı” başlıklı 14/A maddesinde;

“İlçe belediyelerinin sorumluluğuna bırakılan cadde, bulvar, meydan ve sokaklarda yapılacak tüm kazılardan elde edilecek gelirler bu yerlere izin veya ruhsat veren ilçe belediyesince gelir olarak kaydedilir. Bu gelirler sadece cadde, bulvar, meydan ve sokaklardaki asfalt ve kaldırımların yapım, onarım ve bakımında kullanılır.”

denilmek suretiyle büyükşehir sınırları içinde yapılacak kazılardan elde edilecek gelirler büyükşehir belediyesi bünyesinde açılacak alt yapı yatırım hesabında toplanacağı ve ilçe belediyelerinin sorumluluğunda bulunan bölgelerde yapılan kazılardan doğan gelirlerin, ilçe belediyesince gelir olarak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere belediye başkanları, belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmekle görevlidir. Diğer yandan, büyükşehir içindeki alt yapı hizmetlerinin koordinasyon içinde yürütülmesi amacıyla alt yapı koordinasyon merkezleri kurulmakta, koordinasyon merkezleri tarafından alınan kararlar belediye ve bütün kamu kurum ve kuruluşları ve diğer ilgililer için bağlayıcı olmaktadır. Belediye sınırları içerisinde kazı çalışması yapacak kuruluşların izin almaları zorunlu olup izin alabilmeleri için ise zemin tahrip bedellerini büyükşehir belediyesi altyapı yatırım hesabına yatırmaları gerekmektedir.

Ancak Edremit İlçe Belediye Meclisince alınan 06.07.2017 tarih ve 327 no'lu kararda;

“Edremit Belediyesi sınırları içerisinde gerçekleştirilecek doğalgaz dağıtım

faaliyetlerine ilişkin alt yapı çalışmaları kapsamında, belediyemiz görev ve yetki alanları dahilinde dağıtım şirketinden ruhsat harcı, teminat, yüzey kaplama ve/veya zemin tahrip bedeli hafriyat döküm bedeli gibi her ne ad altında olursa olsun herhangi bir bedel talep edilmeyeceğinin ve yüzey kaplamalarının herhangi bir bedel talep edilmeksizin belediye tarafından yapılacağına karar verildi”

denilerek dağıtım şirketinden zemin tahrip bedelinin alınmamasına karar verilmiştir. Bu durum ise yukarıda açıklandığı üzere mevzuat hükümlerine aykırıdır. Dahası 5393 sayılı Belediye Kanununun “*Meclisin görev ve yetkileri*” başlıklı 18’inci maddesinde belediye meclisine, belediye gelirlerini azaltıcı karar almaya yönelik herhangi bir yetki verilmemiştir. Mevcut durumda belediye meclisi yetkisiz bir şekilde karar almıştır.

Bu itibarla, Edremit İlçe Belediye Meclisince doğalgaz dağıtım şirketinden kazı tahrip bedelinin alınmamasına yönelik yetki aşımı yaparak verilen karar mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 16: İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması

İdarede çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullanılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa’nın “*Çalışma şartları ve dinlenme hakkı*” başlıklı 50’nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu’nun 53’üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56’ncı maddesinde yıllık iznin 53’üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59’uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60’inci maddesinde yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık iznin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların ilgili Bakanlık tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanun'un 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya belirtilen Yönetmelik'in esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için ikiyüzyirmi Türk Lirası (2022 yılında 755 TL) idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığının 30.06.2021 tarih ve 31527 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge' sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca Anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede İdarede görev alan kadrolu 147 işçiden 40'ının 100 ile 200 gün arasında, 20'sinin 200 ile 300 gün arasında, 12'sinin 300 ile 400 gün arasında, 2'sinin de 400 günden fazla kullanmadığı izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderlerin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Bu itibarla, belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde İdarede çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve belediyeye ek mali külfet

getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullandırılmasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 17: Kiraya Verilen Taşınmazların Kira Sürelerinin İhalesiz Olarak Uzatılması

İdare tarafından 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu kapsamında ihaleli ile kiraya verilen muhtelif taşınmazların kira sürelerinin, Belediye Encümen Kararı ile her yıl uzatılarak devam ettirildiği görülmüştür.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun "*Kapsam*" başlıklı 1'inci maddesi ile belediye mülkiyetindeki taşınmazların ancak bu Kanun hükümlerine göre kiraya verilebileceği, "*Kiralarda sözleşme süresi*" başlıklı 64'üncü maddesi ile belirli istisnalar haricinde, kiraya verilecek taşınmazların kira süresinin on yıldan çok olamayacağı ve taşınmazların üçüncü kişilere kiralanması işlemlerinin ise aynı Kanun'un 35'inci maddesinde sayılan ihale usulleri çerçevesinde yürütülmesi gerektiği hüküm altına alınmıştır.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazlara ait kira sözleşmelerinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, işgal edilen taşınmaz malın idarenin talebi üzerine bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek idareye teslim edileceği ve kira sözleşme bitim tarihi ile tahliye tarihi arasında ecrimisil alınacağı hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesinde; 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesi hükümlerinin belediye taşınmazları hakkında da uygulanacağı ifade edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "*Ecrimisil ve Tahliye*" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları, özel bütçeli idarelerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz mallar ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, füzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerlendirme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, idarelerin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve füzuli şagilin kusuru aranmaz.

Ecrimisile itiraz edilmemesi halinde yüzde yirmi, peşin ödenmesi halinde ise ayrıca yüzde onbeş indirim uygulanır. Ecrimisil fuzuli şağil tarafından rızaen ödenmez ise, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Kira sözleşmesinin bitim tarihinden itibaren, işgalin devam etmesi halinde, sözleşmede hüküm varsa ona göre hareket edilir. Aksi halde ecrimisil alınır.

İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.”

hükümleri ile düzenlenmiştir.

İlgili hükümlere binaen kamu hukuku bağlamında, belediye taşınmazlarının 3 yıla kadar kiralanmasına belediye encümenince, 3 yılı aşan kiralamalara ise belediye meclisince karar verilmesi gerektiği ve kira süresi biten taşınmazlar için yeniden kiralama ihalesine çıkılması gerekmektedir.

Bununla birlikte 2011 yılında yasalaşan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun Konut ve Çatılı İşyeri Kiralarını düzenleyen 339'uncu maddesinin ikinci fıkrasında “*Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır*” hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun, Konut ve çatılı işyeri kiralarında sözleşmenin sona ermesinin düzenlendiği 347'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “*Konut ve çatılı işyeri kiralarında kiracı, belirli süreli sözleşmelerin süresinin bitiminden en az onbeş gün önce bildirimde bulunmadıkça, sözleşme aynı koşullarla bir yıl için uzatılmış sayılır. Kiraya veren, sözleşme süresinin bitimine dayanarak sözleşmeyi sona erdiremez. Ancak, on yıllık uzama süresi sonunda kiraya veren, bu süreyi izleyen her uzama yılının bitiminden en az üç ay önce bildirimde bulunmak koşuluyla, herhangi bir sebep göstermeksizin sözleşmeye son verebilir*” hükmü ile on yıla kadar kira sürelerinin uzatılabileceği anlaşılmaktadır.

Yapılan incelemede, İdare tarafından kiraya verilen toplam 463 adet taşınmazdan, 368 âdetinin kira sözleşme sürelerinin dolmasına karşın kiralama sürelerinin Belediye Encümen Kararlarıyla uzatıldığı görülmüştür. 368 adet taşınmaz kiralaması içinde yer alan 157 adet taşınmazın ise Türk Borçlar Kanunu'nun 347'nci maddesinde yer alan on yıllık kira uzama süresini de geçtiği tespit edilmiştir. Belediyeye ait bu taşınmazlar çok uzun süre önce kiraya verildiği halde bu tarihten sonra hiç ihale edilmemiş ve kira sözleşmeleri günümüze kadar

uzatılmıştır.

Bu itibarla, sözleşme süresi dolan ve Türk Borçlar Kanunu hükümlerine göre on yıllık kira uzama süresi de geçen taşınmazlara ilişkin kiralama sürelerinin Belediye Encümen Kararlarıyla uzatılması 5393 sayılı Belediye Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 18: Otopark Hesabından Yapılacak Harcamaların Amacı Dışında Kullanılması

İdarenin açmış olduğu otopark payı hesabının amacı dışında kullanıldığı görülmüştür.

Otopark Yönetmeliği'nin "*Otopark Hesabından Yapılacak Harcamalar*" başlıklı 13'üncü maddesinde;

"(1) Otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerin kendi kaynaklarından ayıracağı tahsisatla birlikte, tasdikli plan ve beş yıllık imar programına göre hazırlanan kamulaştırma projesi karşılığında bölge ve genel otopark tesisi için gerekli arsa alımları ile bölge ve genel otoparkların inşasında kullanılır. Bu meblağ, öncelikle parselinde otopark ihtiyacı karşılanamayan ancak otopark bedeli ödeyen parsellerin bulunduğu mümkün olan en yakın sınırlar içinde kullanılır.

(2) Otopark hesabında toplanan meblağ bölge ve genel otopark tesisi dışında başka bir amaçla kullanılamaz.

(3) Otopark hesabında toplanan meblağ, belediyelerce hazırlanacak sarf belgesi, verile emri ve hak ediş raporuna göre belediyesinin yazılı talimatı üzerine ilgili bankaca hak sahibine ödenir." denilmektedir.

İdarenin otopark hesabının 2022 yılı giriş ve çıkış kayıtları incelenmesi sonucu ilgili hesapta yer alan gelirlerin mevzuat hükümlerine aykırı olarak bölge ve genel otopark tesisi dışında kullanıldığı, ilgili hesaptan belediyenin diğer faaliyetlerine ilişkin hesaptan harcamalar ve hesaplar arası aktarma yaparak personel maaş ödeme ve diğer cari işlemlerinde kullandığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla, İdare otopark hesabında topladığı meblağı mevzuat hükümlerine uygun olarak kullanılması gerekmektedir.

BULGU 19: Tarım Ürünleri Üretimi ve Satışının Farklı Birimler Tarafından Yapılması

Edremit Belediyesi Tarımsal Hizmetler Müdürlüğünce üretilen zeytinyağlarının, farklı bir birim olan tarım ürünleri satış işletmesi (bütçe içi işletme) tarafından satılması sonucunda işletme tarafından ödenen Kurumlar Vergisi ile Katma Değer Vergisi (KDV) matrahlarının olması gerekenden fazla belirlendiği ve işletmenin yıllar itibariyle kar/zarar durumunun net olarak belirlenemediği görülmüştür.

Bütçe içi işletme tarafından satımı yapılan zeytinyağlarının üretilmesi Tarımsal Hizmetler Müdürlüğünce yapılmaktadır. Bütçe içi işletmenin 2021 yılına ilişkin Kurumlar Vergisi beyannamesinde satış gelirlerinin tamamı, giderlerin ise sadece paketlemeye ilişkin kısmı beyan edilmekte, yukarıda da değinildiği üzere üretilmeye ilişkin diğer giderler (zeytin toplama, sıkma, gübre vb.) Tarımsal Hizmetler Müdürlüğünce yapılmakta olup beyannamede konu edilmemektedir. Dolayısıyla işletme tarafından elde edilen kar miktarı gerçekte olduğundan daha fazla miktarda beyan edilmekte ve nihai aşamada normalde ödenmesi gerekenden daha yüksek tutarda Kurumlar Vergisi ödenmektedir.

Diğer yandan Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü tarafından zeytinyağı, üretim sürecinde yapılan giderler için ödenen KDV, muhasebe sisteminde ayrıca takip edilmemekte ve maliyetin tamamı İdarece giderleştirilmektedir. Bütçe içi işletme tarafından yapılan zeytinyağı satışından tahsil edilen KDV, zeytinyağının üretimine ilişkin faaliyetler esnasında ödenen KDV'den indirilmemekte ve doğrudan vergi dairesine ödenmektedir. Bu durumda zeytinyağı üretilmesi ve satışının farklı birimlerce gerçekleştirilmesi nedeniyle idare tarafından zeytinyağının hem üretilmesi hem de satışı için KDV ödenmesi yapıldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca tarım ürünleri satış işletmesi tarafından zeytinyağlarının sadece satışının yapılması nedeniyle bütçe içi işletmenin yıllar itibariyle kar/zarar durumu net olarak belirlenememektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti sonrasında İdare tarafından yapılan açıklamada, zeytinyağı üretimine ilişkin tüm giderlerin Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü tarafından yapıldığı, Belediye İktisadi İşletmesince satışının gerçekleştirildiği ve gerek Kurumlar Vergisi gerekse KDV açısından yapılan tüm işlemlerin doğru olduğu ifade edilmiştir. Ancak bu cevap İdarece bulgunun anlaşılmadığını göstermektedir. Zira bulgu metninde açıkça ifade edildiği üzere, zeytinyağı üretimine ilişkin giderler Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü tarafından

gerçekleştirilmekte ve bu tutar Belediye İktisadi İşletmesi hesaplarında satışların maliyeti olarak gösterilmemektedir. Bu nedenle İşletmece yapılan satış tutarlarından satılan zeytinyağlarının maliyeti düşülmemekte ve dolayısıyla satış tutarının tamamı kar olarak İşletme hesaplarına yansımaktadır. Bu durumda ise kar tutarı fiktif olarak çok yüksek çıkmakta ve ödenecek olan Kurumlar Vergisi miktarı artmaktadır. Diğer yandan İşletmece satılan zeytinyağının üretilmesi esnasında ödenen KDV, satışın yapılması esnasında İşletmece tahsil edilen KDV'den düşülmediği için nihai aşamada İşletmece ödenecek olan KDV miktarı yükselmektedir.

Bu itibarla, Belediye işletmesi tarafından satılan zeytinyağlarının üretiminin ve satışının bütçe içi işletme kapsamında yapılması fazladan vergi ödenmesini önleyeceği ve yıllar itibarıyla kar/zarar durumu net olarak belirlenerek işletme yönetimindeki etkinlik ve verimliliği arttıracığı değerlendirilmektedir.

BULGU 20: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması

İdarenin yetki ve sorumluluk alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerinin takip ve tahsil edilmediği görülmüştür.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "*Tanımlar ve Kısaltmalar*" başlıklı 3'üncü maddesinin (s), (ş) ve (z) fıkralarında; "*Geçiş Hakkı*", "*Geçiş Hakkı Sağlayıcısı*" ve "*İşletmeci*" tanımlamaları yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 22'inci maddesinin birinci fıkrasında "*Geçiş hakkının kapsamı*" belirlenmiş, 25'inci maddesinde de işletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısının anlaşma serbestisi çerçevesinde geçiş hakkına ilişkin anlaşmalar yapabileceği düzenlenmiştir.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete' de "*Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik*" yayımlanmıştır.

Yönetmelik'te işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları, belirlenen ilkeler doğrultusunda serbestçe yapabileceği, anlaşma yapmaya ve geçiş hakkına ait

ücretlerin tahsiline ise geçiş hakkına konu olan taşınmazın sahibi veya taşınmaz üzerinde hak sahibi olanların yetkili olduğu ifade edilmiştir. 01.01.2014 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere geçiş hakkı ücretleri tarifesi Yönetmelik'e eklenmiş olup geçiş hakkı ücretinin Geçiş Hakkı Ücret Tarife'sinde belirtilen fiyatları aşamayacağı ve bu fiyatların her mali yılın başında Türkiye İstatistik Kurumunca yayımlanan Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranında artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi ve bu ücretlerin geçiş hakkını kullanan işletmecilerden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede Belediyenin sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekeleri firmalarını tespit etmediği ve geçiş hakkına ilişkin tarife belirlemediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, Belediye tarafından 2022 yılı içerisinde altyapı geçiş hakkı bedeli olarak herhangi bir tahakkuk ve tahsilatın yapılmaması belediyenin önemli bir gelirden mahrum kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle söz konusu gelirlere yönelik gerekli işlemler yapılması gerekmektedir.

BULGU 21: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

İdare tarafından bütçe gideri olarak tahakkuk ettirilmesine karşın nakit yetersizliği vb. nedenlerle hak sahiplerine ödenemeyen ve Bütçe Emanetleri Hesabında izlenen tutarların, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun; "*Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar*" başlıklı 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasında;

"Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir. "

"Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci

maddesinin altıncı fıkrasında;

“Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur (...)”

hükümlerine yer verilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin bütçe emanetleri hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemlerin düzenlendiği 248 ve 249'uncu maddelerinde de; hesabın mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödeneceği belirtilmiştir.

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; idarelerin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde söz konusu giderler karşılığı tutarlar 320-Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilir ve ödemeler giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilir. Emanet hesapta izlenen giderlerin ödenmesinin, kayda alınma sırasına göre gerçekleştirmesinden muhasebe yetkilileri sorumludur.

320-Bütçe Emanetleri Hesabından yapılan ödemelerinin incelenmesi sonucunda; (N-4 Yılına Ait Borçlar) hesabında 490.702,67 TL, (N-3 Yılına Ait Borçlar) hesabında 1.681.242,35 TL, (N-2 Yılına Ait Borçlar) hesabında 3.281.483,42 TL, (N-1 Yılına Ait Borçlar) hesabında ise 129.844.375,73 TL bakiye bulunduğu tespit edilmiştir. (N-4), (N-3), (N-2) ve (N-1) yıllarına ait emanetler bulunurken, 2022 yılı içerisinde cari yıla (N) ait emanetlere ilişkin ödemeler yapıldığı yani bütçe emanetlerine alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenmediği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, anılan mevzuat hükümleri doğrultusunda, İdarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde 320-Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilen tutarlara ilişkin ödemelerin, giderin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 22: Çevre Temizlik Vergisi Tahakkuk Kayıtlarının Mükerrer Bilgi İçermesi

İdarenin tahakkuk ettirdiği çevre ve temizlik vergilerinde mükerrer kayıtlar olduğu

görülmüştür.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’e göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu’nun Çevre Temizlik Vergisi başlıklı mükerrer 44’üncü maddesinde ise Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan ve belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabi olduğu, verginin mükellefinin, binaları kullananlar olduğu ve mükellefiyetin binanın kullanımı ile başladığı, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisi, ilgili belediyelerce tahakkuk ve tahsilatının yapılacağı belirtilmiştir.

İşyerlerinden alınan çevre temizlik vergisi, büyükşehir belediyesi veya mücavir alan sınırında bulunup bulunmamasına bakılmaksızın ilçe belediyeleri tarafından tahsil edilmekte olup mükellefi ilçe sınırları içerisinde faaliyet gösteren işyerleridir.

Yapılan incelemede; 2022 yılı itibariyle 58.749 adet iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalara ait çevre temizlik vergisinin tahakkuk ettiği, buna karşın Belediye Zabıta Müdürlüğü kayıtlarında 4.576 adet iş yerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verdiği görülmüştür. Tahakkuk eden ÇTV beyanları incelendiğinde mükerrer beyanların bulunduğu görülmüş olup ayrıca ilgili veriler ile Belediyenin ruhsat verdiği işyeri arasında 54.173 adet gibi ciddi bir farkın olduğu bu nedenle Belediyenin veri sistemindeki ÇTV tahakkuklarının hatalı bilgi içerdiği tespit edilmiştir.

Bu itibarla, mali tablo ve raporların doğru ve güvenilir bilgi içermesi için mükerrer tahakkuk kayıtlarının düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 23: Hayvan Bakımevleri Kurulmasına Yönelik Olarak İlgili Yıl Bütçelerinde Ödenek Ayrılmaması

İdare tarafından sahihsiz veya hasta ya da tehlike arz eden hayvanlar için hayvan bakımevleri kurulmadığı, sorumluluğunda olan bu göreve yönelik harcamalar için 2022 yılı bütçesinde, kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayrılmadığı görülmüştür.

14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7332

sayılı Hayvanları Koruma Kanunu İle Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 13'üncü maddesi ile 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'na eklenen "Belediyelerin sorumluluğu" başlıklı Ek 1'inci maddesinde;

"Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yirmi beş bini aşan büyükşehir ilçe belediyeleri ile diğer belediyeler, sahipsiz veya güçten düşmüş ya da tehlike arz eden hayvanların korunması ve bakımının yapılması ile rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla hayvan bakımevleri kurar.

Birinci fıkrada belirtilen hayvanlar, ilgili belediyeler tarafından hayvan bakımevine götürülür. Hayvan bakımevi kurma zorunluluğu olmayan belediyeler ise sorumluluk alanındaki bu hayvanları en yakın hayvan bakımevine götürür. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, oluşturulan veri tabanına kaydedilir. Rehabilitasyon süreci tamamlanan hayvanların, bakımevine getiren belediye tarafından öncelikle alındıkları ortama bırakılmaları esastır.

Rehabilitasyon edilmemiş sahipsiz köpekler, belediyelerce hayvan bakımevlerinde veya geçici ünitelerde kısırlaştırılarak veri tabanına kaydedilir. Geçici ünitelerde yapılan kısırlaştırmalar sonrasında, köpekler alındıkları ortama bırakılmadan önce sağlıklarına kavuşmaları için gerekli tedbirler alınır. Bakanlık da bu kapsamdaki köpeklerin kısırlaştırılmasına her türlü yardımda bulunur."

denilmektedir.

7332 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi ile 5199 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 4'üncü maddesinde de;

"Büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yetmiş beş bini aşan belediyeler 31/12/2022, diğer belediyeler ise 31/12/2024 tarihine kadar ek 1 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen hayvan bakımevlerini kurmakla yükümlüdür.

Belediyeler bu madde yürürlüğe girdikten sonra üç yıl süreyle birinci fıkraya gereğince hayvan bakımevleri kurmak ve rehabilitasyon işlemlerini gerçekleştirmek için kesinleşmiş en son bütçe gelirlerinin binde beşi oranında kaynak ayırır. Bu oran büyükşehir belediyelerinde binde üç olarak uygulanır. Bu fıkraya uyarınca ayrılan ödenekler başka bir amaç için kullanılamaz."

hükmüne yer verilmiştir.

12.05.2006 tarih ve 26166 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği’nin “*Belediyelerin alacağı tedbirler*” başlıklı 7’nci maddesinde; sahipsiz veya güçten düşmüş hayvanların toplatılması, rehabilitasyonunun ve bakımının (aşısının yapılması, kısırlaştırılması) yapılması, bakımı yapılan hayvanların kayıt altına alınması, ilgili hayvanların sahiplendirilmesi, geçici hayvan bakım evlerinin yönetilmesi, bakım ve onarımının yapılması, sahipli hayvanların kayıtlarının tutulması ile hayvan sahiplerine verilecek eğitimlerin organize edilmesi ve yerel hayvan koruma görevlilerine eğitim verilmesi ile ilgili belediyelerin görevleri belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, İdarenin sokak hayvanları için bir bakımevine sahip olmadığı, Belediyenin bu ihtiyacına karşın 2024 yılı sonu itibarıyla yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerini teminen 2022 yılı bütçesinde 5199 sayılı Kanun’un Geçici 4’üncü maddesi ile öngörülen kaynağın ayrılmadığı ve sokak hayvanlarının bakım ve rehabilitasyonu ile ıslahı için verilen diğer görevleri yerine getirmek üzere Belediye bünyesinde başkaca herhangi bir hazırlığın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Bu itibarla; sokak hayvanlarının bakımı, rehabilitasyonu ve ıslahı için belediyelerin yerine getirmekle sorumlu tutulduğu hususlarda, 5199 sayılı Kanun hükümlerine uygun tedbirlerin uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir.

BULGU 24: Belediye Taşınmazları Üzerine 49 Yıllık İrtifak Hakkı Tesis Edilmesi

İdareye ait bazı taşınmazların üzerine belediye meclis kararlarıyla üçüncü kişilerin lehine 49 yıllığına irtifak hakkı tesis edildiği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanun’un “*Meclisin görev ve yetkileri*” başlıklı 18’inci maddesinin (e) bendinde; belediye meclisinin taşınmaz mal alımına, satımına, takasına, tahsisine, tahsis şeklinin değiştirilmesine veya tahsisli bir taşınmazın kamu hizmetinde ihtiyaç duyulmaması hâlinde tahsisin kaldırılmasına; üç yıldan fazla kiralanmasına ve süresi otuz yılı geçmemek kaydıyla bunlar üzerinde sınırlı aynî hak tesisine karar vermek ile görevli olduğu belirtilmiştir.

Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; belediye meclislerinin belediyenin taşınmazları üzerine üçüncü kişiler lehine otuz yılı geçmemek üzere sınırlı aynî haklardan olan irtifak hakkı tesis etme yetkisi verildiği görülmektedir.

Tablo 14: İrtifak Hakkı Tesis Edilen Alanlar

Meclis Kararı	İrtifak Hakkı Tesis Edilen Alan	Kiralama Başlama	Bitiş	İrtifak Süresi	Mahalle	Pafta	Ada	Parsel
03.03.2006 tarih 22 sayılı Meclis Kararı	Termal Konaklama	14.08.2006	14.06.2055	49	Kocavakıf	-	167	2
						-	166	2
						-	166	3

Yapılan incelemede, Belediye Meclisine 5393 sayılı Kanun'unla taşınmazlar üzerinde otuz yılı geçmemek şartı ile sınırlı aynı hak tesis etme yetkisi verilmesine rağmen 03.03.2006 tarih 22 sayılı Belediye Meclis Kararıyla yukarıda ayrıntısı verilen taşınmazların üzerine termal konaklama yapılması amacıyla üçüncü kişiler lehine 49 yıllığına irtifak hakkı tesis edildiği tespit edilmiştir.

İdare, 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişik Yapılması Hakkında Kanun'a 18.02.2009 tarihinde eklenen Ek 3'üncü maddeyle; Belediyeye ait taşınmazların turizm teşvik kapsamında 49 yıl bağımsız süreli irtifak hakkı tesis edilebileceğini belirtmiş olsa da ilgili Meclis Kararı söz konusu Kanun maddesinin yürürlüğe girmesinden önce alındığından ilgili taşınmazlar üzerine tesis edilen irtifak hakkı işlemi 5393 sayılı Belediye Kanun'un hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Bu itibarla, ilgili Meclis Kararının iptal edilerek ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen süre sınırları içerisinde taşınmazların üzerine irtifak hakkı tesis edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması" başlıklı 6'ncı maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Gecekondu Hesabına Aktarılması Gereken Tutarların Takip Edilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Gecekondu Hesabına Aktarılması Gereken Tutarların Takip Edilmemesi" başlıklı 1'inci maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Zamanında Gönderilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması İçin Tahsil Edilen Katkı Paylarının Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına Zamanında Gönderilmemesi" başlıklı 11'inci

			maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "İşçilerin Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması" başlıklı 16'ncı maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Balıkesir Su ve Kanalizasyon İdaresi Tarafından Belediye Adına Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergileri ve Katı Atık Bedellerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Bu husus kısmen yerine getirilmiş olup Belediye adına tahsil edilen Çevre Temizlik Vergilerinin tahsilatı sağlandığı, Katı Atık Bedellerinin ise tamamının tahsil edilmediği görüldüğünden bulgu 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "BASKİ Tarafından Toplanan Katı Atık Bedellerinin Aktarılmasının Düzenli Olarak Takip Edilmemesi" başlıklı 8'inci maddesinde bulgu konusu edilmiştir
Belediye Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullanılması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Belediye Taşınmazlarının Ecrimisil Karşılığında Kullanılması" başlıklı 12'nci

			maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi" başlıklı 21'inci maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Sağlıklı Bir Şekilde Belirlenmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Emlak Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Sağlıklı Bir Şekilde Belirlenmemesi" başlıklı 10'uncu maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesine Konusu Dışında Hükümler Konulması" başlıklı 13'üncü maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Telekomünikasyon

			Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Alınmaması" başlıklı 20'nci maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesi Payının Gönderilmemesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesi Payının Gönderilmemesi" başlıklı 4'üncü maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Sözleşme Hükümlerini Yerine Getirmeyen Kiracıya Gerekli Yaptırımların Uygulanmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) "Taşınmazların Kiralanmasında Yaşanan Aksaklıklar" başlıklı 14'üncü maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Kullanım Ömrü Tamamlanmış veya Ortadan Kalkmış Maddi Olmayan Varlıkların Muhasebe Hesaplarında Takip Edilmesi	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Diğer Bulgular) " Kullanım Ömrü Tamamlanmış veya Ortadan Kalkmış Maddi Olmayan Varlıkların Muhasebe Hesaplarında Takip Edilmesi" başlıklı 3'üncü maddesinde

			bulgu konusu edilmiştir.
Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Yapılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular) "Taşınmazlara İlişkin Envanter, Kayıt ve Değer Tespit İşlemlerinin Yapılmaması" başlıklı 3'üncü maddesinde bulgu konusu edilmiştir.
Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bu husus 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporunun (Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular) "Kıdem Tazminatı Karşılıklarının Ayrılmaması" başlıklı 2'nci maddesinde bulgu konusu edilmiştir.

KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

BALIKESİR EDREMİT BELEDİYESİ MALİ TABLOLARI

BİLANÇO

Kurum Kodu : 46.10.11.00		EDREMİT BELEDİYESİ		Yıl : 2022	
AKTİF HESAPLAR		Cari Yıl Tutar TL	PASİF HESAPLAR		Cari Yıl Tutar TL
1	DÖNEN VARLIKLAR	167.932.293,60	3	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	214.666.570,94
10	Hazır Değerler	9.601.879,93	30	Kısa Vadeli İç Mali Borçlar	1.988,83
100	Kasa Hesabı	0,00	300	Banka Kredileri Hesabı	1.988,83
101	Alınan Çekler Hesabı	0,00	303	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	0,00
102	Banka Hesabı	3.519.086,32	304	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	0,00
103	Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00	307	Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı	0,00
104	Proje Özel Hesabı	13,76	308	Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı	0,00
105	Döviz Hesabı	158.293,47	309	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	0,00
106	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	0,00	31	Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
108	Diğer Hazır Değerler Hesabı	0,31	310	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00
109	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	5.924.486,07	32	Faaliyet Borçları	139.467.600,81
11	Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	139.467.600,81
110	Hisse Senetleri Hesabı	0,00	322	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	0,00
111	Özel Kesim Tahvil Senet Ve Bonoları Hesabı	0,00	329	Diğer Çeşitli Borçlar Hesabı	0,00
112	Kamu Kesimi Tahvil Senet Ve Bonoları Hesabı	0,00	33	Emanet Yabancı Kaynaklar	12.572.596,50
117	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00	330	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	5.945.262,99
12	Faaliyet Alacakları	132.245.760,73	333	Emanetler Hesabı	6.627.333,51
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	9.819.303,79	34	Alınan Avanslar	0,00
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	116.136.442,11	340	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00
122	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	2.757.209,41	349	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00
126	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	242.138,72	36	Ödenecek Diğer Yükümlülükler	62.468.296,59
127	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	3.290.666,70	360	Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabı	12.817.991,51
13	Kurum Alacakları	0,00	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	16.826.859,02
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	0,00	362	Fonlar Veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	32.580.099,00
137	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	0,00	363	Kamu İdareleri Payları Hesabı	243.347,06
139	Diğer Kurum Alacakları Hesabı	0,00	368	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi Ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	0,00
14	Diğer Alacaklar	399.451,54	37	Borç ve Gider Karşılıkları	0,00
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	399.451,54	372	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	0,00
15	Stoklar	4.507.044,22	379	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00
150	İlk Madde Ve Malzeme Hesabı	4.507.044,22	38	Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	0,00
153	Ticari Mallar Hesabı	0,00	380	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	0,00
157	Diğer Stoklar Hesabı	0,00	381	Gider Tahakkukları Hesabı	0,00
16	Ön Ödemeler	1.726.655,66	39	Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	156.088,21
160	İş Avans Ve Kredileri Hesabı	0,00	391	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00
161	Personel Avansları Hesabı	0,00	397	Sayım Fazlaları Hesabı	156.088,21
162	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	1.480.390,18	399	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0,00
164	Akreditifler Hesabı	0,00	4	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	42.538.306,89
165	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler Hesabı	246.265,48	40	Uzun Vadeli İç Mali Borçlar	17.403.862,60
166	Proje Özel Hesabından Verilen Avans Ve Akreditifler Hesabı	0,00			

167	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans Ve Akredifleri Hesabı	0,00
18	Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00
180	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	0,00
181	Gelir Tahakkukları Hesabı	0,00
19	Diğer Dönen Varlıklar	19.451.501,52
190	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	19.451.501,52
191	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	0,00
197	Sayım Noksanları Hesabı	0,00
198	Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar Hesabı	0,00
2	DURAN VARLIKLAR	240.568.178,45
21	Menkul Kıymet ve Varlıklar	0,00
217	Menkul Varlıklar Hesabı	0,00
22	Faaliyet Alacakları	3.949.290,64
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	3.198.214,53
222	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	751.076,11
226	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	0,00
227	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	0,00
23	Kurum Alacakları	0,00
232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	0,00
239	Diğer Kurum Alacakları Hesabı	0,00
24	Mali Duran Varlıklar	51.103.031,79
240	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	14.631.538,79
241	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	54.404.039,93
247	Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)	-17.932.546,93
25	Maddi Duran Varlıklar	185.515.856,02
250	Arazi Ve Arsalar Hesabı	34.779.065,01
251	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	128.014.743,32
252	Binalar Hesabı	15.373.357,71
253	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	11.208.010,38
254	Taşıtlar Hesabı	13.072.448,79
255	Demirbaşlar Hesabı	11.928.405,23
256	Hizmet İmtiyaz Varlıkları Hesabı	0,00
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-41.501.398,97
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	12.641.224,55
259	Yatırım Avansları Hesabı	0,00
26	Maddi Olmayan Duran Varlıklar	0,00
260	Haklar Hesabı	3.735.468,25
264	Özel Maliyetler Hesabı	0,00
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-3.735.468,25
28	Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları	0,00
280	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı	0,00
281	Gelir Tahakkukları Hesabı	0,00
29	Diğer Duran Varlıklar	0,00
294	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	31.038,55
297	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı	0,00
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-31.038,55

400	Banka Kredileri Hesabı	17.216.339,84
403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	184.258,55
404	Tahviller Hesabı	0,00
407	Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı	0,00
408	Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri Hesabı	0,00
409	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	3.264,21
41	Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar	0,00
410	Dış Mali Borçlar Hesabı	0,00
42	Faaliyet Borçları	0,00
429	Diğer Faaliyet Borçları Hesabı	0,00
43	Diğer Borçlar	10.548.284,58
430	Alınan Depozito Ve Teminatlar Hesabı	0,00
438	Kamuya Olan Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	10.548.284,58
44	Alınan Avanslar	0,00
440	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	0,00
449	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	0,00
47	Borç ve Gider Karşılıkları	1,00
472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	1,00
479	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	0,00
48	Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	14.586.158,71
480	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	0,00
481	Gider Tahakkukları Hesabı	14.586.158,71
49	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	0,00
499	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	0,00
5	ÖZ KAYNAKLAR	151.295.594,22
50	Net Değer	154.401.474,31
500	Net Değer Hesabı	154.401.474,31
51	Değer Hareketleri	0,00
511	Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı	0,00
519	Değer Hareketleri Sonuç Hesabı	0,00
57	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	4.797.693,09
570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	4.797.693,09
58	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları	-13.816.440,77
580	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı (-)	-13.816.440,77
59	Dönem Faaliyet Sonuçları	5.912.867,59
590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	5.912.867,59
591	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı (-)	0,00

AKTİF TOPLAMI 408.500.472,05

PASİF TOPLAMI 408.500.472,05

Bilanço Dipnotları :		Cari Yıl Tutar TL
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00
901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	0,00
906	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Ödenekler Hesabı	0,00
907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı	0,00
910	Alınan Teminat Mektupları Hesabı	18.175.003,05
911	Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	18.175.003,05
912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı	0,00
913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	0,00
914	Verilen Teminat Mektupları Hesabı	0,00
915	Verilen Teminat Mektupları Karşılığı Hesabı	0,00
920	Gider Taahhütleri Hesabı	2.253.278,85
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	2.253.278,85
922	Kamu-Özel İş Birliği Modeli Taahhütleri Hesabı	0,00
923	Kamu-Özel İşbirliği Modeli Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00
930	Verilen Garantiler Hesabı	0,00
931	Verilen Garantiler Karşılığı Hesabı	0,00
934	Borç Üstlenim Taahhütleri Hesabı	0,00
935	Borç Üstlenim Taahhütleri Karşılığı Hesabı	0,00
948	Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	0,00
949	Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	0,00
990	Kiraya Verilen, İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri	312.297.369,14
993	Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri	7.881.144,99
999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	320.178.514,13

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 46.10.11.00 Adı : EDREMİT BELEDİYESİ Yılı : 2022

Hesap Kodu	Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl
630		GİDER TOPLAMI	407.534.662,81
630	01	Personel Giderleri	68.312.659,00
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	10.687.545,29
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	229.603.453,23
630	04	Faiz Giderleri	9.157.830,40
630	05	Cari Transferler	2.206.554,15
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	7.064.250,00
630	12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	107.130,55
630	13	Amortisman Giderleri	6.460.068,05
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	58.416.443,70
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	15.277.648,28
630	25	Kamu İdarelerine Bedelsiz Olarak Devredilen Mali Olmayan Varlıklardan Kaynaklanan Giderler	121.900,16
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	119.180,00

GİDERLER TOPLAMI

407.534.662,81

Hesap Kodu	Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl
600		GELİR TOPLAMI	413.447.530,40
600	01	Vergi Gelirleri	161.475.783,85
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	50.938.992,75
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	4.049.854,27
600	05	Diğer Gelirler	159.729.350,63
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	36.695.676,90
600	25	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	557.872,00

NET GELİR TOPLAMI

413.447.530,40

FAALİYET SONUCU (+/-)

**Cari Yıl
5.912.867,59**